

Toho Wojo Honajo Hungkuno

Olo Toho Wojo Honajo Hungkuno loso Kilais kakoe Inomokomoyo Jounimo Umentisofoho.

Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *teti'nji* (30) *sikisiti-sikisi'nji* (66) nto uyakolo'mentiso ajwo sopolikeno olo iyoswo loso Jisasiye inomokomoyo Joun mti'mokumentisofoho. Joun huhwo sohwo iyoswo aho fehohnjo hopi'nono mti'mokumentisofoho. Simo'mo mti'mokumentiso so'nji tifi iyoswo hufa'u sihune mti'mokumentiso so'nji ae'uyoso olo Toho Wojo Honajo Hungkuno mti'mokumentisofoho. Olo iyoswo hiloso soswo *tetitikeno* (30) a'amu Loumjo hwaho mokosyohumayo sohwa hofiko a'amu Jisasimo iningkunyo somo tango engo uyimentohofofoho. (Hungkuno hiso Toho Wojo Honajo Hungkuno sohe engo 1 honingkano we'e 9 osopo weho.) Osohonta Joun kako hwaho we'e Patimous humamentisofoho. Kako oso hopo sopo humentaningki Anitu yo'mayo yo'mayo hwangku ifawene so'no utihwamentisofoho. Olo iyoswo hiloso yo'mayo hwangku ifawene so'ne hungkuno'njofoho. Joun kako olo iyoswo loso hwaho we'e hopo sopo humanto mti'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo hungkuno homo lomo atofu lihwasu tifi uningkohwano.

---

1 ¹Yo'mayo we'enepi imo'none so'no Jisas Kilais kako ntihwahoningki olo iyoswo lomo ngko Joun'ni mti'mokalokweno. Simo'mo Anitu kako Jisasimo hungkuno loso ulahoningki Jisas kakoe ahwomomjo a'amu fihumo ngkiyepono lihwojahoningki Jisasiye syoho ulohofiyo sohwonan'nimne'no hungkuno homo somo kako lontihwamentisofoho. ²Yo'mayo hungkuno Anitu mta'ni upa'nimentoheho yo'mayo Jisas Kilais lontihwamentisoso

yo'mayo uhwonimentoheso yoloho lijwaofalokweno. ³A'amu soku olo hungkuno loso yo'mayo imo'none so'no atofu lijwamo'ningkuji u nupa'ningkuji hungkuno homo somo haloho pekujiji tifi iningkafijomanji wopingofoho. Hwapingoso sikuno moi'wo imo'nyoso u'mofapmmonto tifoneponoho. Oso hohosohonta yo'mayo hiso ne imo'nonefoho.

**A'amu antime aho fehohnjo hopi'nono nom'ne
mta'ni hufa'uyo somne hungkunofoho.**

⁴Hwaho Esiya ango aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo oso ponjo a'amu Jisasiye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokuwo'ningkohofu sokune'no olo hungkuno loso ngko Joun'ni mti'mokalokweno. Nakwoe Anitu hohonta humamojo oshwo olohonta ne'no humaho. Kako hwangku asomo nopone hweho. Kako yo'mayo hopi'nonohino so'nji sekwo a'amu hopi'nonohino sokumo semokosyohumawo'ningkiso sohwo kakoe Towahuno Wopingo so'nji siko sekumo sefo'mahosisi simeho pompenjiyo wosejapiyo. ⁵Jisas Kilais sohwo kako Anituye hungkuno hopi'nonohinoso nto'nohini lutihwawo'ningkiso hweho. Kako poyo pe'nonto apa'no songo lika'mentono. Songo nolikafonto nihu'nahone poyo mape'nyo'njo'ne simo'mta'ango hweho. Kako hwe engo olo hwaho loso mokosyohumawo'ningkohofu sohwafe Hwe Engo hweho. Kako huhwo'nji sekumo nosefo'mahwosi simeho wopingo wosejapono.

Jisas huhwo sohwo kako nakune'no hitoho ulofiwu'ningkiso sohwo kako nakwoe honingkano wonyo mta'ni isihutofonemayo'ne kakoe honiyo usihuma'mentisofoho. ⁶Ose yonto kakoe a'amu ne namokonto nto'no enemokosyohumawo'ningkisofoho. Oso'no nakwo a'amu nom'ni hwamne'no Mpohumo jomo ujo'ne syohoso nejapmmentisofoho. Nakwo Jisasiye yofe engolopohamo woho'nomehwano. Kako engolopohamo ne'nohini yokumpohn'nyo nemokosyohumantihwone hweho. Ou, hungkuno loso nehopeho.

⁷Ihwoni, Jisas kako himopo nopahoningkuhwosi a'amu hopi'nonohino hn'nwi nuhwanefoho. A'amu hopi'nonohinoso hofiko Jisas poyo wape'nono limentohofoso Jisasimo uhwoninkuji hofiko yafi'yafe ikuji humotaho engo lifitnnefoho. Ou, olo hungkuno hiso ne i'mofaponefoho.

⁸Anitu kako nakumo ole nalimento, Ngko yo'mayo syoho emayo so'nji esojwafo so'nji ngko hwapingo hwo'nyoho. Ose nalimentiso sohwo olo Anitu oloho hweho. Kako ae'mta'ni humamojo sohwo olohonta ne'no humaso sohwo hwangku nopone hweho. Kako yo'mayo hwahoponjo yokumpohn'nyo somo hwofilo'nnyo hweho.

Joun kako Kilais Jisasimo uhwonimentisofoho.

⁹Ngko Joun'ni seningkwa'we hwo'nyoho. Nakwo Jisasiye a'amu hn'nwi sekwo ngko'nji ejoku'nohumentani Anituye syoho somne'no yo'mayo

tango so'nji tohino so'nji tipemalokuhwono. I Jisas nakumo nto'no enemokosyohumawo'ningkiso hn'nwi nakwo yokumpohn'nyo ito'nontani lohokuhwono. Ngko Anituye hungkuno a'amumo ulonji ngko Jisasimo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohe so'no ulahoningko hofiko ngkimo wae yanimo'mentohofofoho. Yanimofontifi hofiko olo hwaho we'e Patimous ayo ajwo lopo impo'angomo hopa nihumati'mentohofofoho. ¹⁰Olopo nohumanji sikuno iyoho humayo Sante somo Anitumo jomo ulontaningko kakoe Towahuno Wopingo ngkimo ifehu'mokonisyahoningki wojo hopa uhwonimentohefoho. Nje hohujo mta'ni mampaho engo kaunoho yoka hopa ho'ningkahoningki ole upa'nimento, ¹¹Yo'mayo hopi'nonohinoso kitihwahn'me'no kiko nuhwoningkohoji oso hiso iyoswomo mti'mojo. Nomti'mokohoji anga aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo oso ponjo a'amu Jisasiye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokuwo'ningkohofosomne'no olo hungkuno loso uyahojo. Anga Efesosi'nji Simena'nji Pekamomi'nji Taiyotaila'nji Satisi'nji Filatelifiya'nji Laoutisiya'ntnne'no uyahojo.

¹²Ose ho'ningkahoningki oso hwe hungkuno ntimentiso sohumo uhwonimonji ikinjaofonji uhwonimentoheho sikiloho ahojo wonyoangkafo aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyo somo uhwonimentohefoho. ¹³Oso sikiloho'njo ajwo sopo Hwe Anga'nohinohwo lohofontaningi uhwonimentohefoho. Oso hwe huhwo sohwo kako nakwoe hwahoponta'ango hwo'maho. I oso'no kako a'amu pa'nyo hweho. Osohwo nohumanto manji'mofo sawemo'njo ahuloho ahojo wonyoangkafo so'nji inyo sohumo uhwonimentohefoho. ¹⁴Kakoe mnokino'nji mijiyonji nihu'no halojofoho. Humeengo pa'nyofoho. Kakoe timoso tipomponaho pa'nyofoho. ¹⁵Kakoe sifeso sojo hwoyango hnningkiso pa'nyofoho. Kakoe mampahoso mijiyoka hopa ho'ningkahoningki upa'nimentohefoho. ¹⁶Kakoe aho anga sohohta'ni hntokwaliyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo ose mokosyohumamentisofoho. Kakoe hungkunoso sihu yohosi yohohnta'ni sihu mampo'nyo hopaso kakoe mango mta'ni swopahoningki uhwonimentohefoho. Kakoe simanoso mofehi'nyo yokumpohn'nyo liso pa'nyofoho. ¹⁷Oso huhwo sohumo uhwononji ngko kakoe sifiki'nyo'mo poyo pa'nyo piwahu'mentohefoho. Oseso kakoe aho anga sohohta'ni nokisanisyonto ntimento, Kiko iyoho yohotoho. Ngko syoho ae emayo so'nji esojwafo so'nji yo'mayo hopi'nonohinoso hwapingo hwo'nyoho. ¹⁸Yo'mayo songo humayo neso ngko hwapingo hwo'nyoho. Hohonta ngko pe'nimentohe sohwo'nimo nohonyo. Ihwoni, ngko songo ne'no humawo'ningkohe hwo'nyoho. Apa'no mape'nimnehono. Ngko poyo pe'nyo so'nji tikanomo uyoso'nji mokosyohumayo hwo'nyoho.

¹⁹I oso'no kako ose ntonto ntimento, Yo'mayo uhwoninkino so'nji yo'mayo wojo so'nji yo'mayo tifi no'mo i'mofapone somo uhwoninkohoji

iyoswomo ifalifaliyo mti'mojo. ²⁰Kiko nje ahomo hntokwaliyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u mokosyohumentaningko nohoningkino so'nji sikiloho na'nohino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo so'nji uhwonjingkinoso hwapingo neso olenoho. Hntokwaliyoso a'amu ahwomomjo hwafoho. Hofiko oso a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne ango aho hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sponjo a'amu uhu'mokuwo'ningkohoho somo mokosyohumawo'ningkohofihwafo ho. Sikiloho aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso olenoho. Kilaisiye a'amu ango aho hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo oso ponjo a'amusofoho. Jisas ose ntimentisofoho.

A'amu Efesos somne hungkunofoho.

2 ¹Jisas kako ole ntimento, Joun, kiko hwe engo a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne ango Efesos somo mokosyohumawo'ningkohoho somne'no hungkuno ole mti'mojo. Ngko sohwo'ni hntokwaliyo aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyoso nje ahomo mokosyohumunyoso ngko sikiloho ahojo wonyoangkafo, aho fehohnjo hopi'nonohino nom'ne mta'ni hufa'uyo sopo hano emoyalokwe sohwo'ni ngko hungkuno ole selalokweno. ²Sekwoe yo'mayo yahino so'no ngko huno niyohoho. Sekwo syoho yokumpohn'nyo yontifi ngkimo monisikwajiyofoho. Yo'mayo tango se'mahonjoso sekwo yokumpohn'nyo lohofiwo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. Sekwo a'amu honingkano wonyo'njo somne'no nakwolaho liwo'ningkohoho kuyoho. Hofiko nose'mantifi Anitu mta'ango (*apousel*) hwona'nyoho selahoningkofi hofikoe hwasyo hungkuno so'ntnne'no hwasyo yahino so'ntnne'no sekwo huno seyahoningki sekwo hofikoe hungkuno so'nji yahino so'nji yano ilofihwajiwu'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. ³Sekwo nje yofe so'no nningkopantokwofo so'no a'amu nom'ne sohwa nosehonontifi wonyo selohofalokwofo. I oso'no sekwo yokumpohn'nyo lohofontifi tango engo tipemalokwofo. Oso tango tipemayo so'no sekwo iyoho masenyofoho. Oso hiso'ntnne'no ngko huno niyohoho.

⁴I oso'no anga'no wonyo yalokwofo so'no ngko sekumne'no hungkuno'njo hwo'nyoho. Hohonta sekwo simeho hi'ntnnono kahopi ntapmmentohoho sohonta nehopi ntapmmentohofofoho. I, olohonta awonoho. ⁵Hohonta sekwo yahino wonyoangkafo imotofofoho. Oseso sekwo oso yahino wopingo homo somo nusikwajontifi nto piwahu'malofu. Oso'no sekwo yahino wopingo imotofo so'no huno ikwesiyafisyikujji sekwoe simeho fiwolo'mokumno. Iwolo'mokukujji yahino simo'mo imotofo hopaso apa'no fiyimno. U sekwo simeho miwolo'mokiyo'manji ngko nose'mahm'mo sekwoe sikilohoso wae weesemo'monnoho. ⁶I yahino wopingo anga'no yalokwofo so'no ngko simeho wopingo nimo'ningkohoho. Oso yahino hiso olenoho. Sekwo a'amu hwahoponjo

yahinomne'no sekumo aku ipesemetayo somne'no nakwolaho ulalokwofo. Ngko huhwo'ni ngkilaho ulalokweno. Sekwo ose yalokwofo so'no nje simeho wopingo nimo'ningkohoho.

⁷Sekwo haloho hi'njiku'manji olo hungkuno hiloso Anituye Towahuno Wopingo sohwo Kilaisiye a'amu sokumo selalokunjo somo haloho popmno. A'amu fihwo kako hwahoponjo yahino somo uyakolo'nnyo sohwo ngko osohumo songo humayo'neso uyimonnoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako Anituye angopo wosopayo syoho hulimentisoso mta'ni iyo songo ne'no humayo'ne ipisayoso wosomjanimontonoho. Mjanoso sohwo songo ne'no nolohofantihwonefoho.

A'amu Simena somne hungkunofoho.

⁸Hwe engo a'amu Simena somo mokosyohumawo'ningkohoho somne'no hungkuno ole mti'mojo. Ngko simo'mta'ango sohwo'ni yo'mayo emayo so'nji esojwaofa so'nji ngko hwapingo hwo'nyoho. Hohonta ngko poyo pe'nimentohe sohwo'ni i olohonta ngko songo humaleno. Ngko olo hungkuno hiloso selalokweno.

⁹Sekwoe yo'mayo tohino so'nji tango so'nji se'malokusoso yo'mayo so'no umofonyo yiwo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. I oso'no ngko sekwo'nji humantohe so'no sekwo a'amu ho'yango engo'njo pa'nyo kuyoho. A'amu fehohnjo sekumne'no sitofo hungkuno selalokwofo so'no huno niyohoho. Oso a'amu hiso nakwo Juta a'amu hwona'nyoho hwasyo hungkuno lalokwofo. Hofiko Seteniye a'amufoho. ¹⁰Yo'mayo tango se'maso so'no sekwo iyoho seningkuhwoloho. Seten kako yamofa waseloho'montonoho. Fehohnjo sokumo Seten kako sekumo impo'angomo sehumajihwosi sekwo yokumpohn'nyo wolohofantifetikeno lihwosi wasehonimontonoho. Oso sikuno tango'njo sikuno pi'ningo engo moseyakolofonehoho. O'o, sikuno aho hufa'u hopi'nonohino pa'nyofoho. Oso'no yo'mayo tango se'maso sohwo poyo wasemokumo lihwosi yihwoso'no sekwo po'nifo wekutoho. O'o, sekwo simeho hi'ntnnono ne'no ntapiwo'ningkuno. Ose ifijo so'no ngko sekumo ho'yango songo ne'no humayo'neso wosejapmonnoho.

¹¹U sekwo haloho hi'njiku'manji olo hungkuno hiloso Anituye Towahuno Wopingo sohwo Kilaisiye a'amu sokumo selalokunjo somo haloho popmno. A'amu fihwo hwahoponjo yahinoso kakimo upemotamo lihwosi yoso somo monje yasyoso sohwo hungkuno ikwolofa'ne sikuno somo tohino momanehoho. Kako toho ne'no nalokunjo somo maswonehoho.

A'amu Pekamom somne hungkunofoho.

¹²Jisas ole ntimento, Joun, kiko hwe engo a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne ango Pekamom sopo uhu'mokuwo'ningkohoho somo

mokosyohumawo'ningkohoho sohwanne'no hungkuno ole mti'mojo. Ngko hwakuhwajo sihumampo'nyo yohosi yohohnjo mokosyohumanji olo hungkuno hiloso selalokweno.

¹³Oso ango engo sekwo humawo'ningkohoho sopo Seten yokumpohn'nyo mokosyohumawo'ningkisofoho. A'amu pi'ningoso hofiko Seteniye yofe ho'nomawo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. I oso'no sekwo ngkimo simeho hi'ntnnono ne'no ntopalokwofo. I Antipas sohwo nje hungkuno hofiyo lijwao'mojo sohwo sekwo'nji nohumanto kako nje honingkanomo tifi nningkamentiso so'no a'amu Seten mokosyohumawo'ningkisoso kakimo ko fonjosyahoningkofi sekwo ngkine'no hungkuno yoloho lijwafo'neso iyoho masenyofoho. O'o, Antipas poyo pe'nimentiso sohonta tango mikunimposo ko se'manteso sekwo Anitumne'no ajwopo yokumpohn'nyo loho'mentohofofoho.

¹⁴Sekwo oso wonyoangkafo ko yalokwofoso nom'ne yahino wonyo so'no hungkuno hi'njo hwo'nyoho. Sekwo a'amu Pekamom soku, a'amu fehohnjo sekwo'nji humalofoso Mpelamiye yahinomo yokumpohn'nyo kemokosyohumalofoho. Yahino hiso olenoho. Mpelam sohwo kako hwe engo Mpelak osohumo Isilael somne'no yahino wonyo kompemayo so'ne lutihwahoningki Mpelak sohwo kako a'amu Isilael somo kompemahoningki Isilaeliso piwahu'mentohofofoho. Nopiwasoyontifi hofiko hwahoponjo anitu hwasyo sohumo yofe ho'nomantifi yahu hwahoponjo hwasyo anitu sohumne'no ho'nahinyoso nimentohofofoho. Nonontifi a'mohufo imentohofofoho. ¹⁵Oso pa'nyoso a'amu fehohnjo sekwo'nji humalofoso hofiko a'amu Nikoulasife hungkuno wonyomo yokumpohn'nyo kemokosyohumalofoho. Oso'no hofiko hwahoponjo yahinomo iningkowalokwofo. I sekwo oso a'amu wonyo homo somo kengopo molihwajiyo'njoso peho'neto. ¹⁶I oso'no oso yahino wonyoso noho'naofikuji simeho fiwolo'mokumno. U miwolo'mokiyo'manji we'enepi ngko nose'mahm'mo nje hungkuno sihumampo'nyo pa'nyo so'nji a'amu wonyo hisokumo wae weese'monnoho.

¹⁷Sekwo haloho hi'njiku'manji olo hungkuno hiso Anituye Towahuno Wopingo sohwo selalokunjo somo haloho popmno. A'amu fihwo kako hwahoponjo yahino somo uyakolo'nnyo sohumo ngko hofiyo umokosyohumamonnoho. Hohonta nje a'amu Isilael mokosyohumamote hopaso oso a'amu sohumo hofiyo mokosyohumahm'mo wosopayo ahwomo mta'ango uyimonnoho. Oso'nji sojo halojo yofe songo mti'mokinyo so'nji uyimonnoho. Oso yofeso a'amu sojo homo somo maso sohwo kako'nohini huno uyonefoho.

A'amu Taiyotaila somne hungkunofoho.

¹⁸Jisas ose ntonto ole ntimento, Joun, kiko hwe engo a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne ango Taiyotaila sopo uhu'mokuwo'ningkohoho somo

mokosyohumawo'ningkohoho sohwanne'no hungkuno ole mti'mojo. Ngko Anituye Hwomu sohwo'ni timo tipomponaho pa'nyo'njo sife sojo hwoyango hnnyo pa'nyo sohwo'ni olo hungkuno loso selalokweno.

¹⁹Yo'mayo syoho engo yiwo'ningkohoho so'no huno niyohoho. Sekwo a'amu nom'ne so'nji simeho inontifi ngkimo simeho hi'ntnnono ntapontifi a'amu nom'ne somo wopingo ulohofiwo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. Yo'mayo tango se'manteso sekwo ajwopo yokumpohn'nyo lohofiwo'ningkohoho kuyoho. Olo yahino hohonta ema'mentohofoso wopingo imo'nonto engo imo'nalofoho. ²⁰Oso yahino wonyoangkafo ko yalokwofoso nom'ne yahino wonyo so'no hungkuno hi'njo hwo'nyoho. Ape wonyosi Jesepel kako sekwo'nji nohumentaningki sekwo kengopo molihwajiyo'njo yohoho. Kako Anituye hungkuno'nji'nyoho hwasyo hungkuno selalofoho. Kako nje syoho ntohofiyo sohwaro honingkano wonyomo ipitihwanto ipemotowalokunjo so'no hofiko a'mohufo yontifi hwahoponjo anitu hwasyo sohumne'no wosopayo ho'nahinyoso nalokwofo. ²¹Oso a'musi kako simeho uwolo'mokononji ko hontohumaheso awonoho. Kako nje hungkunomo hwotoho fento kako oso hwa'nyo iyo yahino somo woho'nao'mo huno ose muyalofiyoho. Oso yahino wonyo hiso kakimo nto ifehu'mokahumaho. ²²Sekwo upa'nimno. Oso a'mu simo mnokino engo uyi'mo a'amu sohwa kako'nji hwa'nyo loho'nyo sohwa hofiko hofikoe honingkano wonyo somne'no simeho miwolo'mokiyo'manji tohino engo uyimonnoho. ²³A'amu oso a'mu siye yahinomo iningkawowo'ningkohoho somo poyo umokumonnoho. Ose i'me'no a'amu hopi'nonohino nningkapiwo'ningkohofoso olo so'no huno uyimontonoho. Ngko Jisas sohwo'ni a'amu hopi'nonohinofe huno simeho somo huno niyohoho. A'amu anga'no anga'nohino sokumo yo'mayo yiwo'ningkohoho so'no yamofe waseloho'monnoho. Ngko a'amu wonyo homo somo poyo imoku'me'no hofiko huno ole uyimontonoho.

²⁴A'amu Taiyotaila humawo'ningkohofoso a'mu wonyo siye yahinomo tifi miningkayo'njoso sekwo Seteniye yahino wonyo ne somne'no huno mosyafisiyo'njo yalokwofo sokumo ngko ole selalokweno, Ngko nom'ne syoho mosejapmnehono. O'o syoho anga'no sejopalokwe loso olenoho. ²⁵Sekwo syoho wopingo yalokwofoso ne'no ikuji nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo fikesyohumamno. Mokosyohumentaningkuji ngko nose'ma'mnefoho. ²⁶Nje a'amu soku sekwo hwahoponjo yahino somo uyakolo'nnyo soku sekwo nje yahino somo ne'no nningkopontaningkuji sikuno moi'wo imo'noso sohonta ngko sekumo mnokino engo'njo imo'ningkuji womokosyohumantifeho. ²⁷Nje Mpohwo Anitu kako a'amumo mokosyohumayo so'no yokumpohn'nyo ntapmmentiso hopaso ngko nje yokumpohn'nyo sekumo wosejapmmonnoho. Hwakwontoho fompilofiso hopaso a'amu wonyo somo sekwo nomokosyohumafikuji hofikoe yokumpohn'nyo so'nji hofikoe yofe engo

so'nji wofongkulofantifeho. ²⁸Oso hohosohonta ngko imingo ne so'nji i'muso wasejapmmonnoho.

²⁹Sekwo haloho hi'njiku'manji olo hungkuno hiloso Anituye towahuno sohwo nje a'amu sokumo selalokwe somo haloho popmno.

A'amu Satis somne hungkunofoho.

3 ¹Jisas ose ntonto ntimento, Joun kiko hwe engo a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne angso Satis sopo uhu'mokuwo'ningkohoho somo mokosyohumawo'ningkohoho sohwanne'no hungkuno ole mti'mojo. Ngko Anituye Towahuno mokosyohumaleno. Ngko hntokwaliyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo somo mokosyohumale sohwo'ni sekumo ole selalokweno. Sekwoe yo'mayo yahino so'no huno niyohoho. A'amu sekumne'no ole lalokwofo. A'amu Satis soku Anituye yofe ho'nomayo'ne uhu'mokuwo'ningkohofoso sekwo wonyoangkafo humalofo. Ose ko lalokwofo so'no ngko huno ole niyohoho. Sekwo poyo pa'nyo humalofo. Hwapingoso sekwo nje hungkunomo nto'no maningkowalokuyohoho. Oso'no sekwo huno ito'no fisyafihupmno. Sekwo Anituye pono masifitnnohofo. ²Sekwo yomo yaofikui ngkine'no huno nto'no fisyanihofuhupmno. Sekwo yahino wopingo we'e wojo sohwo poyo wape'nimonto yalokunjoso sekwo yokumpohn'nyo usosofitopmno. Yo'mayo hopi'nonohino yiwo'ningkohoho somo nje Anitu nuhwononto ole lalofoho. Hofiko nto'no miyo'njo yiwo'ningkohofofoho. Ose lalofoho. ³Sekwo Anituye hungkuno kahopi upa'nontifi yokumpohn'nyo kemokosyohumamotofo pa'nyo so'no huno syafisyikui oso pa'nyoso apa'no nokemokosyohumafikui sekwoe yahino wonyoso nihu'nahone foho'naopmno. Moho'naofe'njo ikui nto'no molikofohumayo'manji ngko a'amu hufo uyimo lihwosi poso hopaso wose'ma'monnoho. Osohonta sekwo yomo mikunimposo uyantifeho. ⁴Sekwo a'amu Satis pi'ningo soku sekwo honingkano wonyo'njo ko humentaningkofi a'amu anga'no anga'nohino soku sekwo honingkano wonyo miyo'njo humalofo sokumo ngko sekumo songo humayo'ne hwapife halojo pa'nyo sejapm'me'no sekwo hoponoho. Ngko'nji songo ne'no nohumentihwanefoho. ⁵Sekwo hwahoponjo yahino somo monje yasyiwo'ningkohoho soku sekumo songo humayo so'no hwapife halojo pa'nyo sejapm'me'no womiyantifeho. Oseso oso iyoswo a'amu songo ne'no humayo'ne yofe'njo somta'ni sekwoe yofeso wae meesemo'mnoho. O'lo sekwo nje Mpohwo'nji kakoe a'amu ahwomomjo sohwanjo sopo nolohofikui'no ole ulimonnoho. Olo nje a'amufoho. Ose ulimonnoho.

⁶Sekwo haloho hi'njiku'manji olo hungkuno hiloso Anituye Towahuno Wopingo sohwo nje a'amu sokumo selalokunjo somo haloho popmno.

A'amu Filatelifiya somne hungkunofoho.

⁷Jisas ntimento, Joun kiko hwe engo a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne angso Filatelifiya somo mokosyohumawo'ningkohoho sohwa'ne'no

hungkuno ole mti'mojo. Ngko honingkano wopingo'nohini'njo sohwo'ni ngko yahino ne'njo sohwo'ni olo hungkuno loso selalokweno. Oso hwe yofe engo'njo Ntefit sohomo Anitu kako oso pone engo Jelusalem mokosyohumamojo so'no yokumpohn'nyo uyimentiso hopaso Anitu ahwomomjo pone engo Jelusalem songo sopo ne'no mokosyohumayo'ne kako ngkimo yokumpohn'nyo ntapmmentisofoho. Oseso ngko ahwomomjo hoku'yo somo a'amumne'no hwosompee'meso nom'ne a'amuhwo mopijwasyonehoho. Ngko oso hoku'yo homo somo a'amumne'no pijwahumeso nom'ne a'amuhwo mohwosampenehoho.

⁸Yo'mayo yahino iwo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. Sekwo simanopo ngko hoku'yo hwosompeesyoheso uhwonimno. Oso hoku'yo hwosompeesyoheso nom'ne a'amuhwo mopujasyonehoho. Sekwo yokumpohn'nyo we'e so'no ngko huno niyohoho. Oso yokumpohn'nyo we'e so'nji nje hungkunomo nningkapontifi nje yofe nom'ne sohwo yolohe lijwaofoneso iyoho masenyofoho. ⁹Upa'nimno. Oso a'amu Seteniye yahinomo iningkawowo'ningkohofoso hwasyo hungkuno ole selalokwofo, Nakwo a'amu Jutafe honingkanomo iningkawalokuhwone hn'nwi nakwo'nohini Anituye a'amu ne'nwoho. Oso a'amu ose selalokwofo homo somo ngko sekwo sifiki'nyo'mo wopihumojamonnoho. Nopihumojao'me'no hofiko huno ole uyimontonoho. Sekwo a'amu Filatelifiya sokune'no nimo'nantofoho. Hofiko huno ose uyimontonoho. ¹⁰I sekwo nje hungkunomo tifi nningkapontife so'no yo'mayo tango se'mahonjoso sekwo yokumpohn'nyo lohofiwo'ningkohoho kuyoho. Oso'no ngko sekumo hofiyi wosemokosyohumamonnoho. Tifi no'mo hwe moya'mi olo hwaho lopo humolawotofo sofe hungkuno ikwolofone sohonta yo'mayo tango u'maso pa'ningoso sekumo mose'manehoho. O'o, ngko oso hiso'no ngko yokumpohn'nyo wosemokosyohumamonnoho. ¹¹We'enepi wose'ma'monnoho. Ou, ngko nje syoho sejapmmentoheso sekwo aho yokumpohn'nyo fikemokosyohumamno. Ose miyo'manji a'amu nom'neso sekwo ahwomomjo ho'yango fehohnjoso nosemapitnnoho. ¹²Sekwo yo'mayo hwahoponjo yahino somo nuyakolofikuji'manji sekwo nje Anituye angomo nohumafikuji engkwosaho pa'nyo umo'nantifeho. Sekwo Anitumo musikwajifitnehofo. O'o, sekwo ne'no humantokutnehofo. Ngko nje Anituye yofe'nji nje yofe songo'nji sekumo wasemti'mokimonnoho. Hwapingoso sekwo nje a'amu nihu'nahone kuyoho. Oso'nji ngko Anituye pone songo osomne'no yofe Jelusalemiye eso sekumo wasemti'mokimonnoho. Hwapingoso sekwo pone nihu'nahonefoho. Oso pone hiso ahwommta'ni wapmmontonoho.

¹³Sekwo haloho'njo ku'manji olo hungkuno hiloso Anituye Towahuno sohwo nje a'amu sokumo selalokunjoso haloho popmno.

A'amu Laoutisiya somne hungkunofoho.

¹⁴Jisas ose ntonto ole ntimento, Joun kiko hwe engo a'amu Anituye yofe ho'nomayo'ne ango Laoutisiya sopo uhu'mokuwo'ningkohoho somo

mokosyohumawo'ningkohoho sohwanne'no hungkuno ole mti'mojo. Ngko hungkuno ne'njo hwapingo sohwo'ni yo'mayo Anitu ntiwo'ningkiso somo iningkawowo'ningkohe hwo'nyoho. Yo'mayo hungkuno Anitu ntimentisoso yoloho lijwao'mentohe hwo'nyoho. Oso syoho hiso ito'no imentohefoho. Yo'mayo Anitu mti'mokumentiso hwaho'nji ahwomo'nji yo'mayo so'nji ngko hwapingo sohwo'ni olo hungkuno loso sekumo selalokweno.

¹⁵ Yo'mayo yahino iwo'ningkohoho so'no ngko huno niyohoho. Sekwo ngkine'no syanifisyontife sohonta sekwo nakwolaho manjo'njo ko yontifi sekwo nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo mokemokosyohumayo'njo yontifi sekwo hwasyopo humalofo. Sekwo ngkine'no nakwolaho lontifijontentesi wopingo'nesohilo. I nje hungkunomo aho yokumpohn'nyo mokosyohumantifijontentesi wopingo'nesohilo. I oso'no sekwo hwasyopo humayo so'no ngkilaho. Hwapingoso sekwo hwasyopo nohumantifi ole hnnalokwofo. Nje yahinoso peho'no iwolo'mokumnehono. O'o, olo yahino homo lomo wohumamonnoho. Ose hnnalokwofo. ¹⁶ Sekwo ngkine'no we'enepe nningkapontifi hwahoponjo somo we'enepe iningkawentifi hwasyopo humalofo so'no ngko simoyihu'nalokweno. ¹⁷ Hwapingoso sekwo ole hnniwo'ningkohofi, Nakwoe yokumpohn'nyo so'nji yokumpohn'nyo ito'nontani ho'yango engo malokuhwono. Nakwo huno'nji'nwoho. Yo'mayo so'no umofonyo miyo'nji'nwoho. Wopingo humalohwono. Ose hnniwo'ningkohofofoho. I oso'no sekwo ose ko hnnontifi sekwo timpi'nyo kuyoho. Sekwo ho'yango neso ane'njo soku a'apaho'nohino kuyoho. Sekwo nihu'no wonyo nohumentaningkofi ngko nosehononji sekumne'no hitoho ntokwoho. ¹⁸ Oseso nje hungkunomo halo ho popmno. Ho'yango engo womano likuji ngkinta'ni ahwomomjo ho'yango mpe ntohopmno. Oso ho'yango mpe iyo'ne sekwo tohino engo mayo'manji u yo'mayo umofonyo iyo'manji wopingofoho. Mpe noho ntohopmno. Sekwo ngkinta'ni honingkano wopingo'nohino hwapife halojo mapijo'manji sekwo mpe ntohofikuji sekwoe a'apahomo ekojisyahoningkuji nom'ne a'amu somne'no sekwo wonimango masenonehoho. Sekwo ngkinta'ni molasin mpekuji sekwoe timo timpi'nyoso nosefisahu'mokuhwoso'no sekwo timo wohonantifeho. ¹⁹ A'amu hopi'nonohino somne'no nimo'niwo'ningkiso so'no hofiko wonyo ifijo'manji ngko yoka hungkuno uli'mo hofikoe honingkano nto'no womihwatimo. Oso'no sekwoe yahino wonyo so'no huno syafisyikuji yomo yaofikuji simeho fiwolo'mokumno. Honingkano wopingo so'no hi semo'ningkuhwosi nto'no finingkamno. ²⁰ Sekwo upa'nimno. Ngko sekwoe simehomjo hoku'yopo lohofonji woswapmmonji hungkuno selalokweno. U, sekwo nje mampaho nupa'ningkuji nohwosompentimafikujo'no ngko noswapm'mo. Ngko sekwo'nji wohumamonnoho. Oso hopo sopo nekwo wosopayo noningkuhwasi nekwo a'amu afa umo'nantaeho. U kako nje a'amu ne umo'nimotonoho. ²¹ A'amu

fihwo kako hwahoponjo yahino somo yakolo'nnyo sohomo ngko yo'mayo hopi'nono yokumpohn'nyo mokosyohumame sohonta oso hwe huhwo sohomo ngko kakimo ngko'njo lopo womihumati'monnoho. Nohumehwasi yo'mayoso nakumo enjwa'mo nowentihwonefoho. Oso pa'nyoso ngko sekwoe hwahopo nohumanji yo'mayo hwahoponjo somo uyakolofonji ngko honingkano wonyo miyo'njo imentohefoho. Oso'no olohonta ngko nje Mpohwo'nji kakoe epohumayo engo sopo humanji yo'mayo somo mokosyohumaleno.

²² U, sekwo haloho hi'njo ku'manji olo hungkuno hiloso Anituye Towahuno Wopingo sohwo nje a'amu sokumo selalokunjo somo haloho popmno. Ose ntimentisofoho.

A'amu ahwomomjoso Anitumne'no hwomtame ehumalofo.

4 ¹ Moi'wo ntahoningki uhwonimentoheho, U ahwomomjo hoku'yo nohwosomp'nowentaningki uhwonimentohefoho. Ose uhwononji mampaho kounoho yoka hopa simo'mo upa'ningkoheso ole ntimento, Oyomo. Olopo fisape. Ngko yo'mayo tifi i'mofaponeso wokitihwamo. ² Ose ntahoningki ngko timo komo'no uhwonimentoheho Anituye Towahuno Wopingo ifehu'mokonisyahoningki ngko ahwomomo nohumanji uhwonimentoheho, U ngko hwe engo a'amumo mokosyohumawo'ningkiso sohwoe epohumayo somo uhwononji ole syafihu'mentoho, U nakwoe Hwe Engo Anitu kako a'amu hopi'nonohinomo mokosyohumayo sohwo humaho. ³ Ose syafisionji uhwonimentoheho sojo honikotikojo'njo pomponaho'njo pa'nyo sohwo nohumentaningki uhwonimentohefoho. Kakoe epohumayo sopo sakungkwolaningo kopmmo'nowentaningki uhwononji limentoheho, Anituye pomponaho wonyoangkafo'njo uhwonimentohefoho. ⁴ Anituye epohumayo a'amu mokosyohumayo sohwoeso ajwo'mo wentaningki nom'ne epohumayo sife aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'no nomotoku'mo'nowentaningki uhwoningkeso osopo hwe engo sohwa hofikoe hwapife halojo'nohino'njo mnokino manji'mofo na'nohino'njo sohwa nohumentaningkofi uhwonimentohefoho. Oso epohumayo so'nji mnokino manji'mofo na'nohino'njo somo uhwononji ngko huno ole syafihu'mentoho, U a'amumo mokosyohumayo'ne hwafoho. ⁵ Ose syafisionji Anituye epohumayo'njo sopo nta'ni emta'mingo yonto mampaho pi'ningo ahwomo yoka pa'nyo ho'ningkahoningki upa'nonji uhwonimentoheho kwefoho aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo Anituye epohumayo'njo sopo nosijontaningki uhwononji limentoheho, U, Anituye Towahunofoho. Ose limentohefoho. ⁶ Anituye epohumayo somo mitifongo timo honingkonyo pa'nyoso lifawo'nnyoponoho.

Anituye epohumayo momingo sopo yo'mayo kengo songo humayo osofosofahu'nohino sohwa nohumentaningkofi uhwonimentohefoho. Oso songo

sohwa hofikoe timo pi'ningo engo'njo hofikoe simano hohnta'ni hohujo hohnta'ni ifeehu'mokahinyo hwafoho. ⁷Oso songo huhwo sohwa simo'mjo sohwo kako ahwomomjo a'amu sikisiwojo (*laiyoun*) paho pa'nyo'njo hweho. Ose feponjo sohwo kako ahwomomjo a'amu a'apahoso yahu *mpulimokau* pa'nyo'njo hweho. Ose feponjo sohwo kako ahwomomjo a'amu kakoe simanoso a'amosimano'njo hweho. Ae'uyo sohwo kako ahwomomjo a'amu kakoe a'apahoso yihufo siwe sohwafe a'apaho'njo hweho. ⁸Oso songo humayo osofosofahu'nohino sohwa hofiko anga'no anga'nohino sohwa hofikoe fefeelohoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino'njo hwafoho. Oso fefeelohoso timo pi'ningo engo'njoso a'apaho hohnta'ni angihnta'ni wo'nnyo'njo hwafoho. Hofiko imingo'nji hinjopo sikuno'nji sikuno huhwo huhwi olo ta loso ne'no liwo'ningkohofi,

Nakwoe Hwe Engo Anitu yo'mayo yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo
sohwosi kiko wopingo'nohino hwosoho.

Kiko wopingo'nohino hwosoho.

Kiko wopingo'nohino hwosoho.

Kiko pa'nyo a'amu fihwo mohumuyoho.

O'o nakwo hopi'nonohino kengo'nwoho.

Kiko ae'mta'ni humamopmmentohino sohwosi olohonta ne'no humahnno.

Kiko engolopohamo ne'no nohumantitne hwosoho.

⁹Oso songo humalofo a'amu osofosofahu'nohino sohwa hofiko Anitu songo ne'no humantihwone sohwo kakoe epohumayo sopo humaso sohwoe yofe engo'nji kakoe yokumpohn'nyo ntnne'no ta lontifi noho'nomantifi isamoyoka uliwo'ningkohofoho. ¹⁰Ose liwo'ningkohofoho sohonta oso hwe engo sife aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwa hofiko Anitu kakoe epohumayo sopo humaso sohumne'no hwomtame ehumentifi ipitofawentifi oso Anitu songo ne'no humantihwone sohwoe yofe engo ho'nomantifi hofikoe mnokino manji'mofo na'nohinoso kakoe sifeki'nyo'mo ho'nahumentohofoho. Ose uhwononji ole syafihu'mentoho, U, hwe engo sohwa hofikoe yokumpohn'nyoso Anitu mta'ango ntihwamentohofoho. Ose ntihwantifi ta ole limentohofi,

¹¹ U, nakwoe Hwe Engo Anitu kiko yo'mayo hopi'nonohino
mti'mokumentohino so'no

a'amu hopi'nonohinoso jije yofe engo'nji jije yokumpohn'nyo
hwofilo'nnyo so'nji ho'nomayo'ne kiko hopoenohino hwosoho.

Kiko yo'mayo so'no huno syafisonji wamti'mokumo lonji
imentohinoso yo'mayo imo'nimentisofoho.

Oso ta hiso noliwo'ningkohofoho.

Joun kako iyoswo impe mijaho'njo so'nji

lojwopopojahinyo uhwonimentisofoho.

5 ¹Ngko Anitu kakoe epohumayo sopo nohumanji uhwonimentoheso,
kakoe aho anga sohohnta'ni iyoswo sawemo popoki'nnyoso

mokosyohumamentisofoho. Oso iyoswo homo somo hungkuno paho hohnjo'nji ajwo'mjo'nji mti'mokinyo somo impe mijaho'njoso lojwohofojahinyoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoho. Lojwohofojahinyoso hwapingo olenoho. A'amu sikinjo iyoswo homo somo mikwalofe'nefoho. ²A'amu yokumpohn'nyo ahwomomjo sohwo mampaho mohm'no ole limento, A'amu wopingo ne sohwo kako oso iyoswo somjo impe mijaho'njoso lokoeafaofihwosi fisakuyo'ne hopenohinoso tihwolo. ³Ose ulahoningki a'amu ahwomomo humalofo sohwa hwahoponjo humalofo sohwa a'amu poyo pe'nimentohofoho sohwa oso iyoswo homo somo fisakuyo'ne hopenohinoso nihu'no awonoho. ⁴Ngko oso iyoswo homo somo nofisajihwosi uhwonyo'ne sohomo huno uhwononji humotaho engo limentohefoho. ⁵Humotaho lontaningko hwe engo fihwo Anituye epohumayo momingopo lohofonto kako ntimento, Kiko humotaho lohotoho. Ihwoni, osopo hwe fihwo humaho. Kako a'amu Jutafe hwe engo ne hweho. Ntefit yofe engo'njo sohwoe imu hweho. Kako Setenimo uyakolofonto honingkano wonyo miyo hweho. Oso'no kako iyoswo popoki'nnyo impe mijaho'njo lojwohofojahinyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo'njo homo somo wofisojwao'montonoho. Ose ntimentisofoho.

Jisas kako nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso sohwo kako Yahu Mu Sipsip Pa'nyo imo'nimentiso sohomo Joun uhwonimentisofoho.

⁶Nuhwoningkahoningko Anituye epohumayo'njo sopo oso songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hwe engo sohwanji nohumentaningkofi Jisas Anituye Yahu Mu Sipsip Pa'nyo sohwo Anituye epohumayo mofone sopo likofohumamentisofoho. Hohonta oso yahu huhwo sohomo a'amu fonjahumentohofoso ime hi'njohwo uhwonimentohefoho. Kakoe sihwano'nji timo'nji aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u'njo hweho. Kakoe timoso Anituye Towahuno pa'nyo'njo hwaho yawojo'meemo uyohojiku'mo'nyofoho. Ose uhwononji ole syafihu'mentoho, U, sihwanoso kakoe yokumpohn'nyo mikunimposo yakolonoho. Kakoe timoso Anituye Towahuno hweho. Yo'mayo hopi'nono huno unyo hweho. Ose syafihu'mentohofoho. ⁷Oso Yahu Mu huhwo sohwo kako nowento Anitu kakoe epohumayo sopo humaso sohwo kakoe aho angahohnta'ni iyoswo popoki'nnyoso ma'mentisofoho. ⁸Nomahoningki oso songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hwe engo sife aho hopi'nonohino nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwanji oso Yahu Mu sohwoe sifiki'nyo'mo ipitofawo'mentohofofoho. Nohumanji oso hwe engo anga'no anga'nohino sohwa hofiko tampuyo pa'ningo impe pi'ningo'njo so'nji noswanyo na'nohino sopo tikayo akino wopingo Anitumne'no wo'nnyo so'nji ma'mentohofofoho. Oso tikayoso a'amu Anitumne'no jomo uliwo'ningkohofoho sohwafe hungkunofoho. ⁹Osopo nohumantifi ta songo ole ulimentohofi,

Kiko iyoswo popoki'nnyo impe mijaho'njo lojwohofojahinyoso nomahoji fisaku joso hothono.

Hwapingoso a'amu kikimo fonjakohumentohofoso jije honiyo usihuma'mentohinoso a'amu hopi'nonohinoso wonyo somta'ni mpe ema'mentohinoso hofiko jije a'amu ne imo'nimentohofoho.

Kiko oso a'amu hiso temtitofo hopi'nonohino mta'angoso hungkuno kengo kengo'njo a'apaho kengo kengo somta'ni hwaho kengo kengo somta'ni ma'mentohinofoho.

¹⁰ Kiko oso a'amu huhwo sohwo nomani Anitu'njopo mokosyohumani hofiko Anituye syoho ulohofiyo'ne mmokumentohinofoho.

Oseso hofiko hwahoponjo a'amu hopi'nonohino somo womokosyohumantifeho.

Oso ta hiso Jisasimo ulimentohofoho.

A'amu ahwomomjo sohwa Jisas A'amufe Wonyomne'no Poyo Pe'nimentiso sohwoe yofe ho'noma'mentohofoho.

¹¹ Ngko Joun'ni apa'no uhwononji upa'nimentoheso a'amu ahwomomjo pi'ningo engo sohwoe mampahoso ho'nimentisofoho. Oso hopo sopo hofiko Anituye epohumayo so'nji yo'mayo songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hwe engo sohwanji nohumentaningkofi hofiko ku'moku'mofo ihumaji'mentohofoho. ¹² Hofiko mampaho engo'nji ole limentohofi,

Anituye Hwomu A'amufe Wonyomne'no Poyo Pe'nimentiso sohwo kako yo'mayo mokosyohumayo'ne yofe engoso, yo'mayo ho'yangoso, yo'mayo huno wopingoso mayo'ne kako hopoenohino hweho.

Nakwo kakoe yofe engoso noho'nomehwasi kakoe yokumpohn'nyo so'no yoloho lijwaofihwasi isamoyoka ulano.

Kakoe simeho wopingo umo'nono.

Mango mohm'no ose limentohofoho. ¹³ Ose upa'nonji ole upa'nimentoho, Yo'mayo Anitu mti'mokumentiso ahwomomjo sohwanji hwahoponjo hn'nnonji a'amu poyo pe'nimentohofoho sohwanji mijo ayomjo sohwanji nakwo hopi'nono ole limentihwoni,

Anitu kakoe epohumayo sopo humaso sohwo'nji kakoe Hwomu A'amufe Wonyomne'no Poyo Pe'nimentiso sohwo'njimo isamoyoka mikunimposo selalokuhwono.

Nakwo sikoe yofe ho'nosemalokuhwono.

Sikoe yofe engo'nji sikoe yokumpohn'nyo'nji ne'no nowentihwonefoho.

¹⁴ Ose ulahoningkofi oso songo humalofo osofosofahu'nohino sohwa ole limentohofi, Ou, nehopeho. Ose lahoningkofi hwe engo sohwa hofiko sikoe yofe ho'nomayo'ne hwomtame imentohofoho.

**Joun oso iyoswo impe mijaho'njoso lojwohofojahinyoso
lokoefamo'nnyo uhwonimentisofoho.**

6 ¹Ngko nohumanji uhwonimentoheho Nakwoe Wonyo'ne Tohino Ma'mentiso sohwo impe mijaho'njo lojwohofojahinyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni simo'mjo nto lokoefoma'mentisofoho. Ose yahoningki songo humalofo osofosofahu'nohino somjo anga'nohino sohwo kako mampaho ahwomo yoka hopa a'amu fihumo ole ulimento, Oyomo. ²Ose ulahoningki uhwonimentoheho yahu (*hous*) halojo a'amu hn'nomokomiwo'ningkiso sopo a'amu mekino'njo sohwo nokehumanto hwe engo sohwoe mnokino manji'mofoso nomanto nowento kakoe mango sohwo hwtotoho hmmentisofoho.

³Oso impe mijaho'njo hufa'u lojwohofojahinyoso nolokoefomahoningki oso songo humalofo osofosofahu'nohino somjo osofeponjo sohwo nom'ne a'amu fihumo ole ulimento, Oyomo. ⁴Ose upo'ningkahoningki yahu (*hous*) honiyo'nohino a'amu hn'nomokomiwo'ningkiso sohwo i'mofapmmentisofoho. Oso a'amu yahu sopenjo kehumaso sohumo a'amu hwahopo humalofo sofe simeho pompenjiyoso wae yafo'ne yokumpohn'nyo uyimentisofoho. Oso simeho pompenjiyoso wae ihwoso'no a'amu hwahoponjoso hofiko nolikafikuji nofonjahinifitnnefoho. Oso'nji hwakuhwajo engoso uyahoningkofi umentisofoho.

⁵Oso impe mijaho'njo hufa'u sihune lojwohofojahinoso nolokoefomahoningki upa'nimento ho oso songo humalofo osofosofahu'nohino somjo hufa'u sihune sohwo ulimento, Oyomo. Ose ulahoningki uhwonimentoheho yahu a'amu hn'nomokomiwo'ningkiso sikwo'mno sohwo i'mofapmmentisofoho. A'amu oso yahu hopo sopo kehumayo sohwo kako wosopayo yano ulofiyone mti'mokinyoso mokaho'nimentisofoho. ⁶Oso hohosohonta songo humalofo osofosofahu'nohino ajwo so'mta'ni mampaho ole ho'nimento, Mijoho engo nto i'mofapohoho. Oseso hwe fihwo hamniyoho syoho'njo sohwo kako sikuno anga'nohino syoho somjo hamniyohoso hofiko'montohwamne'no sikuno anga'nohino somne'no ahu'mo wosopayo aho fehohnjo'nohino mpe uyimontonoho. Wosopayo engo'maho. U hwamo'manji aho hopi'nono sife fehohnjo hopi'nono. I ijayo'nji humo'nji hamniyoho honje moho'naopitnnehofo. Ose ho'ningkahoningki upa'nonji wosopayo'ne hamniyoho yokintahopo imo'ningkohoho syafihu'mentohefoho.

⁷Nakwoe Wonyo'ne Tohino Engo Ma'mentiso sohwo impe mijaho'njo lojwohofojahinyo osofosofahu'nohino sono lokoefomahoningki oso songo humalofo osofosofahu'nohino ae'uyo sohwoe mampaho nom'ne a'amu fihumo ole ho'nimento, Oyomo. ⁸Ose ulahoningki ngko apa'no uhwonimentoheho yahu a'amu kehumawo'ningkiso *hous* sohwo i'mofapmmentisofoho. Nolahofahoningki a'amu kehumunyo sohwo

kakoe yofeso a'amumo poyo imokiyo'ne hweho. Nom'nihwo tiffinjo sohwo kakoe yofeso a'amumo tikanomo mihwajiyo'ne hweho. Oso a'amu huhwo sohwa'u nowenji a'amu hwahopo humalofo hopi'nonohino somo osofosofahu'nohino hotito'mentisiyefoho. Osofosofahu'nohino hotito'mentisiyo anga'no nomehwasi poyo imokahnne'enji yokumpohn'nyo ma'mentisiyefoho. A'amu fehohnjo hwakuhwajo'nji poyo umokanjyoho. Fehohnjo mijoho pe'ningkuji poyo wope'nantifeho. Fehohnjo mnokino uyihwosi wope'nantifeho. Ae'uyo somo sikisiwojo wolo'menao'mtonoho.

⁹Hwe nakwoe Wonyo'ne Tohino Ma'mentiso sohwo impe mijaho'njo lojwohofajahinyo aho anga'no hopi'nonohino somo lokoefomahoningki uhwonimentoheso a'amu Anituye yofe'no poyo pe'nimentohofa sofe huyo'mango oso ijempoho yo'mayo Anitumne'no ho'nasyiwo'ningkohofa enjwa so'mo nohumentaningkofi uhwonimentohofoho. Oso a'amu hiso hwahopo songo humamotofo sohonta hofiko Anituye hungkuno lutihwamotofo so'no nom'ne a'amuso hofikimo fonjahumentohofoho.

¹⁰Oso huyo'mango sofe mampaho engo'njo ole limentohofi, Ou, nakwoe Hwe Engo, kiko yo'mayo hopi'nonohino yokumpohn'nyo mokosyohumahnno sohwo kiko wopingo'nohino hwasoho. Jije yahino nto'nohino'njo hwasoho. Yo'mayo hungkuno liwo'ningkino so'no nakwo huno nayohoho. Ne umo'nimontonoho. Nakwoe honiyo somne'no kiko a'amu hwahoponjo somo aku tohino ntohonta umonneto. I, oso'no hofiko hofikoe hungkuno somne'no ntohonta ikwolopitneto.

¹¹Ose ulahoningkofi a'amu ahwomomjo sohwa hofiko a'amu anga'no anga'nohino hisomo hwapife halojo sawemoso uyontifi ulimentohofi, Hofahiyo. Sekwo we'enepi fohontohumamno. Hwangku Anituye syoho ulohofiyo seningkwa'wehwosa hofiko sekwo sapmentohofa hopa sapifitnefoho. Anituye syoho ulohofiyo nom'ne somo a'amu hwahoponjoso hofiko sekumo fonjasehumentohofa hopaso hofikimo fonjahufijoso sekwo ae'uyo (*nampa*) sopo hopoeni imo'ningkuhwoso'no sekwo tohino so'no aku tohino uyonefoho.

¹²Hwe nakwoe Wonyo'ne Tohino Ma'mentiso sohwo impe mijaho'njo lojwohofajahinyo aho anga'no hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino somo lokoefomahoningki uhwonimentoheso hwomihwo mikunimposo imentisofoho. Oso hohosohonta mofehi'nyoso sikwo'mno titiso pa'nyo imo'ningkahoningki hamno honiyo'nohino imo'nimentisofoho.

¹³Osohonta hntokwaliyo ahwomo mta'ni hwahopo piwahu'mentisofoho. Oso hiso'no nakwo huno moi'wonoho. Ifofo engo yonto solongkoe ufo'nji mojo'nji wasyiwo'ningkiso hopa hntokwaliyo piwahu'mentisofoho.

¹⁴A'amu ife popojasyiwo'ningkohofa hopaso ahwomo oso hopa popojonto moi'wo imo'nimentisofoho. Hwofiki'nyo hwanji mijo'njo soponjo hwaho we'e sohwanji hofikoe angoso nuliko'mantifi we'enehwo nonje

Lifaiye temtitofoso *tiwelif tausenfoho* (12,000).

Isokafe temtitofoso *tiwelif tausenfoho* (12,000).

Sepiyulaniye temtitofoso *tiwelif tausenfoho* (12,000).

Jousepiye temtitofoso *tiwelif tausenfoho* (12,000).

Mpenyamiye temtitofoso *tiwelif tausenfoho* (12,000).

Oso a'amu hofosofe yomohu'nyopo Anituye ifalifaliyo hi'njofoho.

**Anituye a'amu ne pi'ningo engoso hofiko Anituye
yofe ho'nomayo'ne uhu'mokumentohofoho.**

⁹Ose uhwononji nom'ne wojo hopa uhwonimentoheso hwe moyami pi'ningo engoso oso a'amu hiso a'amu hofiko atofa joso hopo'maho. Oso a'amu hiso temtitofa homo homta'angoso hwaho kengo kengo a'apaho kengo kengo hungkuno kengo kengoso hofiko hwapife sawemo halojo inyoso Hwe Engo sohwo epohumayo simano sopo loho'mentohofoho. Osopo lohofontifi Anituye mango hwamo uyakolo'mentohofa so'no tohe hweho nomantifi simonyo yontifi ¹⁰mampaho engo'nji ole limentohofi, Nakwoe Anitu epohumayopo humaso sohwo'nji Jisas nakwoe Wonyo'ne Tohino Engo Ma'mentiso sohwo'nji siko nakumo asomo netimahoningki nakwo wopingo humalohwono.

¹¹Ose ulahoningkofi a'amu ahwomomjo sohwa Anituye epohumayo somo ehofa'mokosyohumalofo sohwa hwe engo sife aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwanji yo'mayo songo humalofo osofosofahu'nohino oso hwanji hofiko Anitumne'no hwomtame ehumantifi Anituye yofe ho'noma'mentohofoho. ¹²Ole limentohofi, Nehopeho. Nakwo nakwoe Anitumne'no simonyo engo uyano. Kakoe yofe engo, kakoe yokumpohn'nyo so'ntnne'no woho'nomano. Kakoe huno wopingo yakolo'nnyoso, kakoe yokumpohn'nyoso ne'no nowentihwonefoho. Oso'no nakwo kakimo isamoyoka engolopohamo ulihwano. Oso hungkunoso nehopeho. Ose ulimentohofoho.

**Oso a'amu pi'ningo engo sofe tohino so'no
Jounimo lutihwamentisofoho.**

¹³Ose uhwoninkahoningko hwe engo sife aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'no somta'ango fiho ntimento, Olo a'amu hwapife halojo sawemo'njo lohwa tihwalo. Nti'mta'ango hwalo.

¹⁴Ose ntahoningki ulimentoho, Hwe engofo, ngko huno maniyohoyohoho. Kiko huno kiyohoho. Ose ulahoningko oso hwe engo huhwo sohwo kako tango mikunimposo i'mofapone so'no ole ntimento, Anitu kako oso tango mikunimpososo hwahopo uyimentiso sohonta a'amu hiso nohumantifi Anitumne'no yokumpohn'nyo lohofontifi poyo pe'ningkahoningkofi Anitu kako hofikimo olo pone'no motosahopohoho. Simo'mo hofikoe honingkano wonyo somne'no hwapife mijo yajijwohofo

hopaso hofikoe honingkano wonyo somo Jisasiye honiyo'nji wae yao'mentisoso hwapife kiho ane pa'nyo halojo imo'nimentisofoho. ¹⁵Oso hiso'no hofiko Anituye epohumayo sopo lohokwofo. Sikuno huhwo huhwi imingo'nji sikuno'nji hinjopo hofiko Anituye ango ahwomomjo somo kakoe syoho ulohofiwo'ningkohofoho. Anitu kako kakoe epohumayo sopo humanto hofiyo umokosyohumawo'ningkisofoho. ¹⁶Oseso hofiko mijoho apa'no mape'nyofoho. Hofiko mijo'no mumo'nyofoho. Mofehi'nyo hofikimo toho mufojiyofoho. Tohino muhmnyofoho. ¹⁷Hwapingoso hwe hofikoe wonyo'ne tohino ma'mentiso sohwo kako Anituye epohumayo sopo nohumanto hofiyo mokosyohumaho. Kako a'amu homo somo mijo timo so'mo ipemotasyihwosi mijo songo ne'no humayo'ne nifitnnefoho. Osopo Anitu kako hofikoe timijo wae imofihwosi hofiko humotaho apa'no malifitnnefoho.

**Impe mijaho'njo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni
hufa'uyo lojwohofajahinyoso lokoeffoma'mentisofoho.**

8 ¹Ose uhwononji oso wojo hopa simo'mo uhwonimentoheho apa'no uhwonimentohefoho. Oso hohosohonta nakwoe Wonyo'ne Poyo Imo'nimentiso sohwo kako impe mijaho'njo iyoswomo lojwohofajahinyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso lokoeffomahoningki osohonta a'amu hopi'nono oso hopo sopo humamentohofoso hofiko songo songo miyo'njo yontifi mampi'nyo humantifi tifi no'mo hwahopo tango imo'none so'no humafisohunyo imentohofoho. Osopo nohumentaningkofi mofehi'nyo we'enehwo umentisofoho. ²Mofehi'nyo we'enehwo noposahoningki uhwoningkoheso a'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ango hufa'uyo sohwa Anituye epohumayo'njo simanopo humawo'ningkohofoho sohwo Anitu kako kounoho anga'no anga'no hu'muyimentisofoho.

³⁻⁴Nohu'muyahoningki ahwomomjo nom'ne sohwo ijempoho Anitumne'no yo'mayo ho'nasyiwo'ningkohofoho sopo lohofonto kako noswanyo na'nohino'njo tikayo akino wopingo'njo usimokiyo'ne mokosyohumamentisofoho. Hofiko kakimo hwamno pa'nyo engo akino wopingo'njo umentohofoho. Kako Anituye hwe moya'mi somne'no jomo ujo hungkuno so'nji hwamno pa'nyo akino wopingo'njo so'nji manto nomihu'mokonto ijempoho na'nohino Anitumne'no yo'mayo ho'nasyiwo'ningkohofoho sopo Anituye simano sopo wojo somo tikayo akino wopingo'njo so'nji Mpohumo jomo ujo hungkuno so'nji wa'mentisofoho. ⁵Akino wanto kako oso ijempoho somta'ni toho nomanto oso noswanyo homo somo toho ihm'mofonto hwaho ayo yawojo'mne'no umokwajimentisofoho. Oso toho hiso nimokwojahoningki ahwomo yoka emta'mingo engo yonto hwaho hwomihwo engo imentisofoho. Ose uhwononji ole syafihu'mentoho, oso hungkuno Anitumo jomo ujoso

tikayo'nji Anituye simo sopo simentiso hungkunoso ne umo'nimonto yalofoho.

**A'amu ahwomomjo osofosofahn'nohino sohwa
kounoho yoka limentohofofoho.**

⁶A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ango hufa'uyo sohwa hofikoe kounoho yoka wolano lontifi ito'no esyohumentohofofoho.

⁷A'amu ahwomomjo simo'mjo huhwo sohwo kounoho yoka lahoníngki ifoyo wosoho pa'nyo'nji toho'nji honiyo'nji nem'no uhwoso'mokonto hwaho ayo yawojo'mo mo'mentisofoho. Oso hiso nomofahoníngki iyo hwaho hoja hopi'nono hufa'u sihune imo'nimentisoso anga'no toho ningkahoníngki hufa'u lohofoho.

⁸A'amu ahwomomjo osofeponjo sohwo kako kounoho yoka lahoníngki hofiko toho hwofiki'nyo pa'nyo mikunimposo engoso mijo ayo hopi'nonohinomo ho'nao'mentohofofoho. ⁹Oso toho hiso mijo hufa'u sihune mtohupo'mentisofoho. Oso mijo anga'nohino sohomo honiyo'nohino imo'nonto yo'mayo inaniku songo humamentohofoso poyo pe'nimentohofofoho. Yofayokino oso ho'mo so'mo a'amu hi'nji nowentaníngki a'amu hi'nji wae yao'mentisofoho.

¹⁰A'amu ahwomomjo hufa'u sihune sohwo kounoho yoka lahoníngki hntokwaliyo engo sohwo toho kwefoho pa'nyo sohwo mijilimno nom'ne sopo ho'nao'mentisoso oso mijo huhwo sohwo hufa'u sihune mtohupo'mentisofoho. Anga'nohino sohomo mo'mentisofoho. ¹¹Oso hntokwaliyo engo huhwo sohwo kakoe yofeso Noufo Iyoho'njo Pa'nyo hweho. Oso mo'mentiso hopo sponjo mijoso iyoho'njo imo'ningkahoníngki a'amu hofiko ifanimentohoho oso iyoho huhwo sohwo polo'meehumentisoso fehohnjoso pe'nimentohofofoho.

¹²A'amu ahwomomjo osofosofahu'nohino sohwo kounoho yoka lahoníngki mofehi'nyo hamno hntokwaliyo oso hufa'u sihune mtihupo'mentisofoho. Oso anga'no anga'nohino homo somjo hufa'u sihune hufa'u sihune mtihupo'mentiso homo somjo anga'no anga'nohinoso sikwo'mno imo'nimentisofoho. Oso hiso'no mofehi'nyo hamno hntokwaliyo liwo'ningkiso sohonta pijijo imo'nimentisofoho. Fehohnjo majofoho.

¹³Ose imo'nimentiso sohonta uhwonimentoheso siwe mikunimposo sohwo ahwomomo fekwoswahoníngki uhwononji ole syafihu'mentoho, U tango mikunimposo u'mofapmmonte'no yalofoho. Siwe sohwo mampaho mohm'no ole limento, Nje a'amu, nje a'amu, sekwo hwahopo humalofo soku, sekumne'no hitoho ntokwoho. A'amu ahwomomjo hufa'u sihune ae'uyo sohwa kounoho yoka wolantifi yalokwofo. Nolikujo'no tango engo mikunimposo wose'ma'montonoho. Ose limentisofoho.

**A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nonohino
sohwo kako kounoho yoka limentisofoho.**

9 ¹A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nonohino sohwo kako kounoho yoka lahoningki uhwonimentoheso hntokwaliyo anga'nohino sohwo kako hwahopo piwahu'mentisofoho. Nopiwesyahoningki hofiko oso hntokwaliyo homo somo pi'nimo hwapingo ane'njo sopo hano hwosampesoso uyimentohofofoho. ²Pi'nimomjo hoku'yo hwosompeehoningki oso pi'nimo homo somjo toho engo somta'ni tikayo sikwo'mno engoso saptmentisofoho. Oso tikayo hiso mofehi'nyo'nji ifofo simano esyafo'neso sikwo'mno imo'nimentisofoho. ³Oso tikayo homo somta'ni mpompali'me pa'nyo pi'ningo engo folofomanto hwaho ae yawojo'mo ifehu'mokahumentisofoho. Oso mpompali'me pa'nyo huhwo sohwa hofikoe yokumpohn'nyoso a'nantihwoyo sohwafe yokumpohn'nyo pa'nyo hwafoho. Oso yokumpohn'nyo hiso'nji a'amumo mokintofo'nefoho. ⁴Hofiko mpompali'me pa'nyo sohwo ole ulimentohofi, Sekwo hoja hwanji iyo hwanji yo'mayo hwaho loponjo foka'nyo somo fonifonyo imokukutoho. O'o, hwe moya'mi Anituye ifalifaliyo yomohu'nyopo mamti'mokinyo'njo somo tohino engo uyimno. ⁵Sekwo hwe moya'mi hopi'nonohino homo somo tohino engo uyontaningkuji hamno aho fehohnjo hopi'nono woseyakolo'montonoho. I oso'no sekwo poyo umokukutoho. Ose ulahoningkofi mpompali'me pa'nyo huhwo sohwa tohino engo a'nantihwoyo sohwa uyiwo'ningkohoho hopaso uyimentohofofoho. ⁶I oso hohosohonta a'amu tohino engo mafikujo'no poyo wape'nife ko likuji tohino uyifijoso a'amuso hofiko poyo pe'nyo'ne honingkanoso motipemapifitnnehoho. Oso hiso'no poyo umo'nano ko lifijoso poyo mmo'nifitnnehoho. ⁷Ngko uhwonimentoheso oso mpompali'me pa'nyo huhwo sohwa hofiko oso yahu a'amu hn'nomokomiwo'ningkohoho sohwafe engo pa'nyo hwafoho. Hofiko ikujoho wofongki'nano lontifi ito'no esyohumentaningkofi uhwonimentohefoho. Hofikoe mnokino sopo wokoso wonyoangkafo foto'nimentohofofoho. Hofikoe simanoso a'mosimano'njo hwafoho. ⁸Hofikoe mijiyoso sawemofoho. Hofikoe mangoso siwatimangofoho. Mango hiso yokumpohn'nyo yahu sihwano pa'ningofoho. ⁹Oso mpompali'me pa'nyo sohwa hofikoe swokinoso mijo yihumo sohwafe a'apaho nihu'no sojo pa'nyo uhwoniwo'ningkuhwoneso pa'nyo'njo hwafoho. Hofikoe fefeeloho peengku peenjo mpuyo pi'ningo engo'njo pa'nyofoho. Yahu pi'ningo engo sohwafe kunto'yoka pa'nyofoho. ¹⁰Hofikoe somiso a'amu somo montitofontaningkofi hamno aho fehohnjo hopi'nono uyakolo'mentisofoho. Tohino engo mikunimposo uyimentohofofoho. ¹¹Mpompali'me pa'nyo sohwafe

hwe engo sohwo kako towahuno wonyo sohwo pi'nimo hwapingo ane so'mo mokosyohumawo'ningkiso hweho. Kakoe yofeso a'amu Hipiluso ole liwo'ningkohofoso Opeeton. A'amu Ngkilikiso ole liwo'ningkohofi Opaliyon. Oso hungkuno hwapingoso olenoho. A'amumo Wonyo Umokuwo'ningkiso hweho.

¹² Osohonta uhwonimentoheeso tango engo mikunimposo simo'mjoso moi'wonoho. Nom'ne hufa'u weho. Tango hufa'u umo'nimontonoho.

A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino sohwo kako kounoho yoka limentisofoho.

¹³ A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino sohwo kounoho yoka limentisofoho. Oso Anituye simano sponjo ijempoho na'nohino'njo Anitumne'no yo'mayo ho'nasyiwo'ningkohofoso sopo hwolafeso osofosofahu'nohino'njo sopo yahu *mpulimokau* sihwano hopa uhwonimentohefoho. Oso ijempoho hopo sopo nta'ni mampaho ho'nimentisofoho. ¹⁴ Oso a'amu ahwomomjo kounoho yoka limentiso sohomo mampaho hiso ole ulimento, Kiko towahuno wonyo osofosofahu'nohino sohwa Mijo Yufiletis tafe sopo impe into'nawotofo sohwaso nu'mahoji fisihuto'mihwajo. ¹⁵ Ose ulahoningki kako nowento isihuto'mihwajimentisofoho. Oso towahuno osofosofahu'nohino wonyo sohwaso Anitu kako olo soswo lomo olo hamno lomo olo sikuno lomne'no impe into'nawo'mentisofoho. Hofiko nowekuji a'amu hwahoponjo hopi'nonohino somo hufa'u sihune hotitofikuji anga'nohino somo fonjasyikuji mtitofu hufa'u umo'nimontonoho. ¹⁶ Oso towahuno wonyo sohwaso isihuto'mihwojahoningkofi ole upa'nimento, Towahuno wonyo huhwo sohwaso a'amu ikujoho'ne yahupo kehumalofu sohwa hofiko nihu'no pi'ningo hwafoho. *Tu hantilet miliyon* (200,000,000) hwafoho. ¹⁷ Ngko wojo hopa uhwoningkoheso olenoho. A'amu yahupo kehumalofu sohwaso manji'mofu sojo pa'nyoso honijwo, sonjijo hwosimijo'njo hwafoho. Yahu sohwaso mnokinoso sikisiwojo sohwaso mnokino'njo pa'nyo hwafoho. Yahufe mango mta'ni tikayo akino wonyo'njo sikwo'mno hwosimijo'nji toho'nji sijomokoho'naweho. ¹⁸ Oso toho hiso'nji tikayo akino wonyo sikwo'mno'nji hwosimijo'nji hofikoe mango mta'ni a'amu hwahoponjo somo hufa'u sihune hotitofontu mtitofu anga'nohino somo poyo imokumentohofofoho. ¹⁹ Oso yahu sohwaso yokumpohn'nyoso hofikoe somimo hofikoe mangomo wo'nnyoponoho. Hofikoe somiso homa a'amumo toho lofiwo'ningkiso sohwaso mnokino'njo pa'nyo hwafoho.

²⁰ A'amu poyo mape'nyoso hofiko nohumantifi hofikoe yahino wonyomne'no simeho miwolo'mokiyo'njo imentohofofoho. O'o, hofiko towahuno wonyo homo somne'no hwomtame ulohofiwon'ningkohofofoho. Oso towahuno wonyo huhwo sohwaso yofe ho'nomayo'ne so'no

hofiko hwasyo anituye huyo'mango sojo mta'ni iyo mta'ni hwaho mta'ni mti'mokontifi osomo hwomtame imentohofofoho. Oso mti'mokumentohofoso haloho mupa'nyofoho. Timo muhwonyofoho. Hano memoyo'njofoho. ²¹A'amu hiso hofiko nom'ne a'amu somo nofonjasyontifi ki'nyo imokontifi a'mohufo yontifi yo'mayo ho'yangoso hufo ma'mentohofofoho. Oso yahino wonyo homo somne'no hofikoe simeho miwolo'mokiyo'njo imentohofofoho.

**A'amu ahwomomjo sohwo Jounimo iyoswo
uyahoningki Joun nimentisofoho.**

10 ¹Ngko oso hohosohonta uhwonimentoheso, a'amu ahwomomjo nom'ne yokumpohn'nyo sohwo ahwomo mta'ni pmentisofoho. Kakoe manji'mofoso himofoho. Kakoe mnokinopo sakungkwolaningo kotofahinyo hweho. Kakoe simanoso mofehi'nyo pa'nyofoho. Kakoe sifeso toho sitnnyo pa'nyofoho. ²Kakoe ahomo iyoswo we'e popojahinyofoho. Oso iyoswo hiso fisojwahinyofoho. Kakoe sife angahohnjoso mijo ayo sopo fesyohumaho. Sife hwonamonyoso hwahopo fesyohumaho. ³Oso hopo sopo kako nohumanto mampaho mohm'no sikisiwojo hauwayo yoka hopa lahoningki ahwomo yoka aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u ho'ningkahoningki oso homo somta'ni hungkuno upa'nimentohefoho. ⁴Oso hungkuno ahwomo yoka somta'ni upa'nimentoheho wamti'mokumonji yahoningko mampaho ahwomo mta'ni ntimento, Oso hungkuno ahwomo yoka aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo ho'ningkisoso kiko ifalifaliyo nomti'mokohotoho. Hiyaso mokosyohumaho.

⁵Oso a'amu ahwomomjo sife anga'no mijo ayo sopo fesyohumanto sife nom'ne hwahopo fesyohumaho huhwo sohwo kako hungkuno nehopi ujo'neso kakoe aho anga hohnjoso ho'noma'mentisofoho. ⁶Noho'nomanto ulimento, Anitu songo ne'no humaso sohwo yo'mayo ahwomomjo so'nji hwahoponjo so'nji mijo ayo somjo so'ntnne mti'mokumentiso sohwo yokintahopone'no hungkuno nehopi walimonne'no yohono. Hungkuno olenoho. Sikuno moi'wonoho. Oso'no Anitu kako mohontohumanehoho. O'o, a'amufe hungkuno ikwolofone sikunoso nto i'mofapohoho. ⁷A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwo kounoho yoka ho'ningkuhwoso'no yo'mayo hungkuno Anitu kakoe syoho ulohofiyiyo sohwo uyahoningki nalimotofoso olohonta ne umo'nimontonoho. Hohonta olo hungkuno hiloso huno mehosasiyo'njo imojoso olohonta ne imo'ningkuhwoso'no a'amufe hunoso wehohosahumontonoho.

⁸Ose lahoningki oso mampaho ahwomo mta'ni simo'mo ntimentiso hopaso olohonta apa'no ntohi, Olohonta kiko nuhuji oso iyoswo a'amu ahwomomjo sohwo sife anga'no mijo ayomo fesyohumanto nom'ne

hwahopo fesyohumaso sohwo kako iyoswo fisojwosyohumasoso kiko maho. ⁹Ose ntahoningki ngko nowenji ulimentoho, Kiko oso iyoswo we'eso ntape. Ose ulahoningko ntimento, Ou, kiko olo iyoswo loso nomahoji hmnyo. Kiko njoso humo meyo kihwosi u jije simeho mo'mo iyoho wakimmtonoho. ¹⁰Ose ntahoningki iyoswo we'e loso a'amu ahwomo mta'ango sohwoe aho mta'ni nomanji manimentoheso nje mangomo humo meyo niyahoningki ningku'nimentoheso iyoho nnimentisofoho. Hwapingoso yo'mayo imo'noneso tango'njofoho.

¹¹Ose yahoningko ntimentohofi, Kiko hwe moya'mi ango hopi'nonohino hungkuno kengo kengo'njo hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumawo'ningkohoho oso hwamne'no oso iyoswo ningkinoso yo'mayo imo'none so'no filutihwaho. Ose ntimentohofofoho.

A'amu hufa'u hwa'u Anituye hungkuno ujo'ne hungkunofoho.

11 ¹Ngko nohumentaningko ango imayo iyo'ne iyo ntapontifi ntimentohofi, Nolikafohoji Anituye tojo ango engo Jelusalem lohojwo so'nji oso ijempoho yo'mayo Anitumne'no ho'nasiwo'ningkohoho so'ntnne'no sawemo so'no yamofa fiyo. Ose yohoji kiko a'amu Anituye angomo Anitu kakoe yofe ho'nomayo'ne humalofo somo atofa fiso.

²Oseso kiko oso angkuhwafo we'e mempo hohnjo somo yamofa yohotoho. O'o, oso a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono muyo'njo iwo'ningkohoho sofeponoho. Oso'no kiko yamofa yohotoho. A'amu hiso hofiko ango Jelusalem so'nji oso angkuhwafo we'e mempo hohnjo so'nji fonifonyo yontangingkuji soswo hufa'u sihune uyakolofihwosi nom'ne hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'no uyakolofihwoso'no fonifonyo wesojwaofantifeho. ³Fonifonyo hiso yontangingkuji a'amu hufa'u hwa'u nje hungkuno ujo'ne yokumpohn'nyo uyime sohwa'u siko ifa nano ho'yoso meki'nisosohofikoe simeho tango unyoso a'amumo utihwayo sohwa'u tifi yo'mayo imo'none so'no ulanjyoho.

⁴Ulontaningkohosisi soswo hufa'u sihune nom'ne hwasypopo uyakolofonefoho. Ose ntahoningki uhwonimentoheso, oso hwe hufa'u sohwa'umne'no hohonta hwe fihwo Sekolaiya kako hungkuno ifalifaliyo mti'mokumentisofoho. Siko iyo hufa'u ipisayo'njo sikiloho hufa'u Anitu yo'mayo hwaho mokosyohumayo sohwoe simanopo loho'mentisiye hwa'uyoho. Ose uhwononji Sekolaiyafe hungkuno hiso ne imo'nimentisoso uhwonimentohefoho. ⁵Ose uhwonimento, a'amu wonyoso hofiko hwe sohwa'umo wonyo umokantifi sikoe mango mta'ni toho sosijaofaponto sikoe mango sohwo toho ulasiwo'ningkisofoho. Ou, a'amu hwe hufa'u hwa'umo wonyo umokumo lihwosi yoso sohwo kako oso pa'nyoso wape'nimontonoho. ⁶Oso hwe sohwa'umo Anitu kako yokumpohn'nyo mikunimposo uyimentiso so'no siko ifoyo honingkanohoyo masiyo'ne pijwasiyoso siko hoponoho. U siko ole liso'manji, A'amu

somo yo'mayo tango u'mano. Ose liso'manji ne umo'nono lisoso siko hoponoho. Oso hohosohonta siko Anituye hungkuno ulonji yo'mayoso imentisiyefoho.

⁷Siko Anituye hungkuno moi'wo losojwaofahoningki pi'nimo hwapingo ane somta'ni sikisiwojo engo si'mofapmmmentisofoho. Nosi'mofaponto hwe sohwa'umo toho wolofahumo lonto ikujoho fongki'nontifi siwojo sohwo hwe sohwa'umo hwotoho fento toho lofahumentisofoho. ⁸Sikoe pijafoso honingkano engo sopo wo'mentisofoho. Oso pone engo homo somo hohonta sikoe hwe engo sohomo iyopo fonjinto'ofahumentohofofoho. Oso pone engo so'no pahnnimo hungkuno liwo'ningkuhwoneso ole, Soutom'nji Ijipi'njoho. Hwapingoso oso a'amu huhwo sohwa hofikoe honingkano wonyoso a'amu Soutom'nji Ijipi'njo pa'nyo hwafoho. ⁹Sikoe pijafoso ne'no nowentaningki a'amu temtifo kengo kengo'mta'angoso hungkuno kengo kengo hwaho kengo kengo'mjoso nohumantifi oso pijafo somo uhwonontaningkofi sikuno hufa'u sihune nom'ne ajwopo mtihupemjao'mentisofoho. A'amu honingkano wonyo'njoso hofiko ole limentohofi, Nom'ne a'amu sohwa oso hwe sohwa'uye pijafoso ijopijisyasyikutoho. Ose limentohofofoho. Hwapingoso hwe sohwa'uye yofeso monje yasiyo'nefoho. ¹⁰Hwe sohwa'u poyo pe'nyoso'no a'amuso simeho wopingo umo'ningkahoningki simonyo engo yontifi wosopayo engo iloho yontifi hofikoe simeho wopingo umo'nyo so'no hofikoe a'amu somo ho'yango engo uyimentohofofoho. Hwapingoso ole, oso hwe sohwa'u siko songo nohumentaningkiye sohonta siko a'amufe honingkano wonyo somne'no Anituye hungkuno ulonji tohino uyimentisiyefoho.

¹¹Oseso sikuno hufa'u sihune nom'ne ajwopo mtihupo lohofonto memjaofahoningki Anitu sikimo songo ulika'mentisofoho. Siko nolikofahoningki a'amuso hofiko sikimo uhwonontifi iyoho engo imentohofofoho. ¹²Hofiko mampaho ahwomo mta'ni ole upa'nimentohofo, Siko olopono fisapinyo. Ose upa'nontifi mango huhwo sohwa nuhwonontaningkofi siko ahwomomno himopo simentisiyefoho. ¹³Nosahoningki hwomihwo engo imentisofoho. Imentisoso pone engo Jerusalemjo poneso homo homta'ni kenga'no kenga'no ya'mi ya'me yao'mentisofoho. Olo hopa piwahu'mentiso, pone aho hufa'u mta'ni hotito'nohini anga'no piwahu'mentisofoho. Aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'no loho'mentisofoho. Nopiwesyahoningkofi a'amu *seven tausen* (7,000) pe'nimentohofofoho. A'amu poyo mape'nimentohofoso iyoho engo uningkahoningki ole limentohofi, U Anitu ahwomomo songo humaso sohwo Hwe Engo nehopeho. Ose limentohofofoho.

¹⁴Tango hufa'u moi'wo nto imo'nimentisofoho. Tango ae'uyoso i'mofaponeso uhwonimentohefoho.

A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwo kako kounoho yoka limentisofoho.

¹⁵Oso hohosohonta a'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwo kako kounoho yoka lahoningki

mampaho pi'ningo ahwomo mta'ni ole ho'nimento, Seten olo hwaho lomo mokosyohumamojofoho. I olohonta nakwoe Hwe Engo Anitu'nji Kilais uhwatimentiso sohwo'nji siko hwaho loso nihu'nahone womokosyohumanjiyoho. Kakoe yofe engo hwaho mokosyohumayo'neso ne'no nowentihwonefoho. ¹⁶Ose ho'ningkahoningki oso hwe engo sife aho hopi'nono nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwa Anitu'njopo hofikoe epohumayo sopo humawo'ningkohofo sohwa hofiko Anitumne'no hwomtame ehumantifi Anituye yofe ho'noma'mentohofofoho. ¹⁷Ole limentohofi,

U nakwoe Hwe Engo sohwo si kiko jije yokumpohn'nyoso
hwofilo'nnyo'njo hwasoho.

Oseso kiko hohonta humamopmmmentohino sohwo si olohonta ne'no
humahhno.

Kiko jije yokumpohn'nyo'nji hwaho homo somo
mokosyohumomopalokuno.

Oso'no nakwo isamayoka engo kilalokuhwono.

¹⁸A'amu kikimo simeho hi'ntnnono mokijape'njosohofiko simeho
tango engo uyalofoho.

Hwapingoso jije sikuno hofikimo tango uyo'neso nto i'mofapohoho.
Olohonta kiko a'amu poyo pe'nyo sofe yahino somne'no yano
ulofimonnoho.

Hohonta a'amu jije hungkuno ulimotofohowanji jije a'amu yofe
engo'njo sohwanji yofe engo ane'njo so'nji kikimo enjwa'mo
humamotofohowanji somo ho'yango wopingo uyimonnoho.

A'amu hwahopo wonyo imentohofohowanji somo wae weeo'monnoho.

¹⁹Ose ulahoningkofi ahwomomjo Anituye ango engo somjo
hwosompo'nowentaningki uhwonimentoheho oso ipoho a'amu Juta
hohonta mti'mokumentohofohowanji pa'nyoso Anituye hungkuno'njo nakwo'nji
makotiku'nyo'neso nowentaningki uhwonimentohefoho. Oso hiso ngko
nuhwoningkahoningko emta'mingo yahoningki yo'mayo mampaho
ho'ningkahoningki ahwomo yoka lahoningki hwomihwo yonto ifoyo
sisayo'njo hu'mentisofoho.

Joun kako a'mu si'nji homa'nji uhwonimentisofoho.

12 ¹Ahwomomo uhwononji poji entihwayo hopaso
uhwonimentofofofoho. A'mu fisi kakoe manji'mofoso mofehi'nyo
pa'nyo imentiso uhwonimentohefoho. Kako hamnopo nohumanto
kakoe yofe engo so'no imayo monji'ma'niyoho. Mnokino manji'mofoso
hntokwaliyo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'u'njiyoho. ²Kako simeho'njosi
mehomi mayo'ne tohino engo umningkahoningki youwo youwo
lonto aswo woma'mto imentisofoho. ³Ose uhwononji nom'ne poji
entihwayo ole uhwonimentofoho. Homa honiyo'nohino mikunimposo

engo sohwo kakoe mnokino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u'njo hweho. Mnokino somo anga'no anga'nohino sopo a'amu hwaho mokosyohumawo'ningkohoho sohwafe mnokino manji'mofo montito'meehinimentisofoho. Kakoe sihwanoso aho hopi'nonohino'njo hweho. ⁴Hntokwaliyo hopi'nonohino somo hufa'u sihune hotito'mentisoso mtitofa anga'no homa sohwo kakoe somi'nji hulijusyimokwojahoningki hntokwaliyo hwahopo piwahu'mentisofoho. Homa huhwo sohwo a'musi kako mehomi aswo woma'mto yontaningki homa sohwo humuhwontohumantisofoho. Hwapingoso kako mehomi sohomo wofonjahumonto humihwontohumantisofoho. ⁵A'musi kako hwomu aswo ma'mentisofoho. Oso hwomu huhwo sohwo kako tifi no'mo a'amu hopi'nonohino somo yokumpohn'nyo mokosyohumane hweho. Oseso oso a'musi kako hwomu aswo nomahoningki a'amu ahwomomjo sohwa hofiko oso hwomo sohomo nutimantifi Anituye ephumayo kako'nji wojo sopo uhumatimentohofofoho. ⁶Oso hohosohonta oso a'musi kako hwaho a'amu ane sopo Anitu kako a'mu simne'no ango molahumentiso sopo hiyaso le'ofonto nohumentaningki a'amu ahwomomjo sohwa hofiko wopayo uyontifi nto'no mokosyohumentaningkofi soswo hufa'u sihune nom'ne ajwopo mtihupo hamno aho fehohnjo hopi'nono fehohnta'ni anga'no uyakolo'mentisofoho.

⁷Oso hohosohonta oso hiso uhwononji nom'ne uhwonimentoho, ahwomomo ikujoho engo lika'mentisofoho. Ahwomomjo hwe yofe engo'njo Maikel oso hwo'nji kakoe ahwomomjo a'amu sohwanji hofiko homa sohwo'nji nom'ne sohwa homa sohomo iningkamotofo sohwanji ikujoho engo fongki'nimentohofofoho. ⁸Oso ikujoho fongki'nimentohofa hiso Maikel kakoe a'amu ahwomomjo sohwanji hofiko homa sohwo kakoe a'amu sohwanjimo hwotoho fentifi ahwomo mta'ni wae yao'mentohofofoho. ⁹Oso'no homa sohwo kakoe honingkano ahwomomo siyo'neso nihu'nahone hano pitofasyontifi hwahopo nihu'nahone ho'nao'mentohofofoho. Oso homa hohonta humamentiso huhwo sohwo Seteniyoho. Oso Seten huhwo sohwo kako hwe moya'mi hwahoponjo somo hwasyo hungkuno uliwo'ningkiso hweho. Oso huhwo sohomo kakoe a'amu'njo hwahopo weho'naofapmmentohofofoho.

¹⁰Ose yahoningkofi ahwomo mta'ni mampaho engo ole ho'nimento, Olohonta nakwoe Anitu kako nakumo moi'wo nto menesojwao'maho. Olohonta Anitu kako Seteniye tojo somta'ni moi'wo nto mesejwonamokwoho. Oso'no Anitu'nji kakoe hwomu uhwsopo'mentiso Kilais oso hwo'nji sikoe yakumpohn'nyoso olohonta utihwa'nyopo nto i'mofapohoho. Olohonta siko nihu'nahone yokumpohn'nyo wonemokosyohumanjiyoho. Kilais kako yofe hwofilo'nyoso nto makwoho. Hwapingoso Seten kako sikuno huhwo huhwi Anituye simanopo lohofonto Anituye a'amu somne'no hwasyo hungkuno mjilimojo

sohwo nihu'nahone ahwomo mta'ni wae yamokwoho. ¹¹ Nakwoe a'amu Jisas hofikoe honingkano wonyomne'no kakoe honiyo usihuma'mentiso so'nji Anituye hungkuno a'amu nom'ne somo lutihwawo'ningkohofoso oso Anituye hungkuno hiso'nji hofikimo yokumpohn'nyo utofahoningki Setenimo hwotoho hmmentohofofoho. Hofiko olo hwaho lopo wopingo humayo so'no huno mosyafisiyo'njo imentohofofoho. O'o hofiko Anituye syoho so'no mango sohwa hofikimo fonjasiyo so'no iyoho munyo'njo imentisofoho. ¹² Oseso sekwo a'amu ahwomomjo soku Seten kako ahwomomo uliko'ma'mentiso so'no sekwo simonyo fiyimno. I oso'no sekwo hwahoponjo soku mijo ayomjo sokune'no ngko hitoho ntokwoho. Seten kako simeho tohino'nji sekuyepono nto pmmaho. Seten kako kakoe sikuno tifo so'no huno uyohoho. Ose ho'nimentisofoho.

¹³ A'amu ahwomomjo sohwa oso homa Seten sohomo hwahopo noweho'nofopahoningkofi Seten kako honingkanimentisoso hwahopo humanto kako a'mu hwomu aswo ma'mentiso simo tifi inifoto'mentisofoho. ¹⁴ I inifotofontaningi oso a'mu simo Anitu kako yihufu siwe fefeeloho usopiyofahoningki oso a'musi kako hwaho a'amu ane spono fekwamentisofoho. Osopo Anitu oso a'mu hne'no ango nto'no esyohumentiso so'no homa sohwo kakimo toho molofasiyo'njo imentisofoho. Oso hopo sopo a'amu ahwomomjoso hofiyo umokosyohumentaningkofi soswo hufa'u sihune hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino uyakolo'mentisofoho. ¹⁵ Homa sohwo kako ape simo mijo womihulofononto kakoe mango mta'ni mijo ifofayo pa'nyo swaponto oso a'mu simo tifi umjihwosi womihulofononto imentisoso awonoho. ¹⁶ Oso mijo hiso oso a'mu simo womihulo'mo lonto tifi iningkowahoningki hwaho sohwo nuhwononto mango yo'mokosyohumentaningki mijo ukwato lohofonto oso mijoso weningku'naofamentisofoho. ¹⁷ Oso homa sohwo oso hiso nuhwononto oso a'mu hne'no simeho tohino mikunimposo umningkahoningki oso a'mu siye imu sohwo wofonjahumonto imentisofoho. Oso imu huhwo sohwa hofiko Anituye hungkunomo tifi iningkawowo'ningkohofofoho. Hofiko Jisasiye hungkuno lontifi iningkowalokwofo. ¹⁸ Oso homa huhwo sohwo kako mijo ayo momingo sopo loho'mentisofoho.

Sikisiwojo nihu'no wonyo hufa'u hwa'u i'mofapmmentisiefoho.

13 ¹ Ngko nohumanji uhwonimento. Ngko a'amu sikisiwojo pa'nyo nihu'no wonyo sohwo i'mofopahoningki uhwonimentohefoho. Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo huhwo sohwo kakoe mnokinoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u'njo hweho. Oso mnokino hopo sopo Anitune'no sifajo hungkuno mti'mokinyo wo'nnyoponoho. Kakoe sihwanoso aho hopi'nonohino'njo hweho. Oso hwe sikisiwojo pa'nyo sohwo kakoe yofe engo utihwayo'ne kakoe sihwano anga'no

anga'nohino hopo sopo a'amu hwaho mokosyohumayo sohwoe mnokino manji'mofo wo'nnyoponoho. ²Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo kakoe sife yokumpohn'nyoso nomonyo sife yokumpohn'nyoso pa'nyofoho. Kakoe mangoso sikisiwojofe mango'njo hweho. Oso siwojo huhwo sohwo i'mofopahoningki oso homa Seten sohwo kakoe yokumpohn'nyo uyonto yofe engo kakoe pa'nyo uyimentisofoho. Oso'no kako Seteniye yo'mayoso mokosyohumamentisofoho. ³Oso sikisiwojo pa'nyo mnokino pi'ningo'njo sohwo kakoe mnokino anga'nohino somo uyo'njo uhwonimentohefoho. Oso mnokino homo somo a'amu nofonjস্যahoningkofi mape'nimmentisofoho. O'o ime nto limentisofoho. Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo huhwo sohwo a'amu nuhwonontifi pisopisaho lontifi tifi iningkamentohofofoho. ⁴Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo huhwo sohwo homa engo sohwo kako kakoe yokumpohn'nyo uyimentisofoho. Ose uyahoningki a'amu pi'ningo engo nohumantifi uhwonontifi hofiko oso homa sohwo'nji oso a'amu siwojo pa'nyo sohwo'njimo sikimne'no hwomtame ehumentohofofoho. Ose yontifi limentohofi, Olo a'amu sikisiwojo pa'nyo lohomo yakolo'nnyoso tihwolo. O'o, awonoho. Nakwoe hwe engoso oloho hweho. Ose limentohofofoho.

⁵Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo kako Anitumne'no hungkuno nihu'no wonyo lontaningki Anitu kako timo'nohini uhwonimentohefoho. Oso'no oso a'amu kako kakoe yokumpohn'nyo mta'ni kakoe huno mta'ni yo'mayoso yontaningkuhwosi soswo hufa'u sihune hamno aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino uyakolofonefoho. ⁶Kako Anitu sohwo'nji Anituye a'amu ne so'nji yo'mayo ahwomomjo so'ntnne'no sifajo liwo'ningkiso hweho. ⁷Kako Anituye a'amu ne somo ikujoho wafongku'monto yahoningki Anitu kako timo'nohini uhwoningkahoningki kako Anituye a'amu ne hwahopo humalofo somo ikujoho fonjonto uyakolo'mentisofoho. Oso'no kako hwaho hopi'nonohino somo mokosyohumayo'ne yofe engo ma'mentisofoho. Kako a'amu temtitofu kengo kengo so'nji hungkuno kengo kengo'njo somo aho yokumpohn'nyo mokosyohumamentisofoho. ⁸Anitu olo hwaholo mti'mokumentiso sohonta a'amu hopi'nono olo hwaho lophonjoso hofikoe yofe iyoswo songo ne'no humayo'ne somo mawo'nnyoso hofiko oso a'amu siwojo pa'nyo sohwo hwomtame uloho'mentohofofoho.

⁹A'amu haloho'njo ku'manji olo hungkuno loso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo kako Anituye a'amu somo ulohofone so'no haloho upa'nimno. ¹⁰A'amu somo impo'angomo uhwatimo lihwo si impo'angomo uhwatimontonoho. I a'amu somo hosimno'nji wofonjahumo lihwo si a'amu nom'neso oso a'amu hisomo hosimno'nji wofonjisyantifeho. I oso'no Anituye a'amu hiso hofiko yokumpohn'nyo lohofikuji Anitumo simeho hi'ntnnono ne'no uyikufe.

¹¹Osopo nohumanji ole uhwonimento, a'amu sikisiwojo pa'nyo nom'nehwo hwaho mta'ni nopuswolohofahoningki uhwonimentohefoho.

Kakoe sihwano hufa'uyoso yahu *sipsip* sihwano pa'nyo'njo hweho. Kakoe mampahoso homa Seten sohwoe mampaho pa'nyo'njo hweho. ¹²Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo simo'mjo sohwoe yokumpohn'nyo engoso a'amu tiffinjo sikisiwojo pa'nyo sohwo oso yokumpohn'nyo engo homo somo nomanto a'amu sikisiwojo pa'nyo simo'mjo sohwo'nji nohumanto a'amu hopi'nonohino somo hungkuno yokumpohn'nyo ulimento, Olo sikisiwojo simo'mjo lohwo a'amu kakoe mnokino anga'nohino somo fonjahumentohoho somo ime limentiso sohomo sekwo hwomtame fehumamno. Ose ulahoningki a'amu hopi'nonohinoso hungkuno hisomo tifi iningkamentohofoho. ¹³A'amu sikisiwojo pa'nyo tifinta'ango sohwo kako yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso imentisofoho. A'amuso hofiko nuhwontohumentaningkofi toho ahwomo mta'ni hwahopo piwasiyo'ne imokumentisofoho. ¹⁴Anitu kako oso a'amu sikisiwojo pa'nyo tiffinjo somo timo'nohini uhwonontaningki sikisiwojo sohwo kako kakoe huno mta'nnohini imojo hweho. Oseso oso a'amu sikisiwojo pa'nyo tiffinjo huhwo sohwo kako a'amu siki siwojo pa'nyo simo'mjo sohwo'nji nohumanto yo'mayo wonyoangkafo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso yonto a'amu hwahopo humalofo somo honingkano hwasyomo ipemotamentisofoho. Hwe moy'a'mi homo somo a'amu sikisiwojo pa'nyo simo'mjo sohwo ole ulimento, Sekwo soku, oso a'amu mnokino anga'nohino somo hosimno'nji fonjosyahoningkofi songo ne'no humaso sohwoe yofe ho'nomayo'ne sekwo kako'ne sojo huyo'mango mti'mokumno. ¹⁵Ose ulahoningki a'amuso hofiko sojo huyo'mango mti'mokahoningkofi a'amu tiffinjo sikisiwojo pa'nyo sohwo peefo ulohofonto huyo'mango hiso songo umokonto mamtnno'nji mampaho'nji uyimentisofoho. Oso huyo'mango huhwo sohomo a'amu hwomtame mihumayo'njo somo huyo'mango huhwo sohwo poyo umokumontonoho. ¹⁶A'amu sikisiwojo pa'nyo tiffinjo sohwo kako a'amu hopi'nonohino somo ole ulimento, Sekwo oso a'amu sikisiwojo simo'mjo pa'nyo sohwoe ifalifaliyoso sekwoe ahopo yomohu'nyopo mti'mokinimno. U a'amu hopi'nonohino soku, sekwo yofe engo'njo yofe engo ane'njo, syoho'njo syoho ane'njo, hamniyoho engo'njo ho'yango ane'njo, sekwo hopi'nonohino hoku sekwoe yomohu'nyopo ahopo oso a'amu sikisiwojo pa'nyo simo'mjo sohwoe ifalifaliyoso mti'mokinimno. Ose ulimentisofoho. ¹⁷A'amu oso ifalifaliyo ane'njo sohwo kako wosopayo yo'mayoso mpe miyonehoho. U nom'ne a'amu kakinta'ni yo'mayoso mpe mulohopitnnehoho. Oso ifalifaliyoso a'amu sikisiwojo panyo simo'mjo sohwoe yofe u kakoe yofe uyohope-e'ne mti'mokinyofoho. A'apahopo mti'mokinyoso a'amu sohwoe kakwo'yohwo huno syafisiyo'nefoho. ¹⁸Oso ifalifaliyo so'no huno wosyofisyano. A'amu huno'njo sohwo kako ifalifaliyo hiso atofu lihwosi huno ole uyonefoho. Ifalifaliyoso a'amumo upiyofonefoho. Mti'mokinyo hiso olenoho, *sikis hantilet sikisiti-sikisifo* (666).

**A'amu 'wan hantilet fouti-foua tausen' iso (144,000)
hofikoe ta songo limentohofofoho.**

14 ¹Ngko nohumanji ole uhwonimentoho, oso Hwe nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwo kako hwofiki'nyo Saiyon sopo nohumentaningki a'amu *wan hantilet fouti-foua tauseniso* (144,000) kako'nji humentaningkofi uhwonimentohefoho. Oso a'amu hofo sofe yomohu'nyopo a'amu nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso sohwoe yofe'nji kaningkwohwoe yofe'nji wentaningki uhwonimentohefoho. ²Ose uhwononji mampaho ahwomo mta'ni upa'nimentohefoho. Mampaho hiso mijifatikusi'yoka ahwomo yoka mpompusofe tompuyo fonjiwo'ningkohofoyoka pa'nyo upa'nimentohefoho. ³Ahwomomo uhwononji uhwonimentoheho Anituye epohumayo sopo yo'mayo songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hwe engo sohwanji oso hwa humohumantohofo hopo sopo a'amu *wan hantilet fouti-foua tauseniso* (144,000) nolohofontifi ta songo limentohofofoho. Oso a'amu hwahoponta'angoso hofikoe wonyoso Jisas kako wae yao'mentisofoho. Oso'no a'amu hiso hofiko'nohini oso ta songo somo huno'njofoho. Nom'ne a'amuso huno muyofoho. ⁴Oso a'amu hiso hofiko Anitumne'no simeho anga'no uyontifi hwasyo anitu sohomo tifi miningkayo'njofoho. Nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwo kako hano ntonte wamo loso u oso a'amu hiso hofiko tifi uningkwantifeho. Olo a'amu loso a'amu nom'ne somta'ni Anitu kako'ne'nji kakoe hwomumne'nji simo'mo ma'mentisofoho. ⁵Hofiko hwasyo hungkuno majofoho. Honingkano wonyoso nihu'no anefoho.

A'amu ahwomomjo hufa'u sihune sohwa hungkuno limentohofofoho.

⁶Ngko nohumanji ole uhwonimentoho, A'amu ahwomomjo sohwo kako Anituye hungkuno songo ne'no humayo'ne a'amu hwahopo humalofo somo lutihwayo'ne yohohisyomoyonto. A'amu hwaho kengo kengoso a'apaho kengo kengoso hungkuno kengo kengoso temtitofokengo kengo osomne'no yohohisyomoyonto ulimentisofoho. ⁷Kako mampaho engo'nji ole ulimento, Anitu kako a'amufe hungkuno ikwolofone sikuno nto i'mofapohoho. Oso'no sekwo iyoho ikuji kakoe yofe foho'nomapmno. Oso hwe hwaho'nji ahwomo'nji mijo ayo'nji yo'mayo so'nji mt'i'mokumentiso sohomo simeho uyikuji hwomtame fehumamno.

⁸Ose ulahoningki a'amu ahwomomjo nom'ne sohwo simo'mjo sohomo iningkaponto ulimento, Pone engo Mpapiloun wonyo nto imo'nimaho. Pone engo hiso nto piwahu'maho. Oso hopo saponjo a'amuso hofiko honingkano wonyo mikunimposo iwo'ningkohofoso hofiko a'amu kengo kengoponta'ango somo honingkano wonyo homo somo kompemotapmmentohofofoho. Oso'no olohonta Anituye simeho tohinoso hofikimo nihu'nahone wonyo umokumasofoho.

⁹Ose ulahoningki a'amu ahwomomjo nom'ne sohwo ahwomomjo simo'njo sohwa'umo iningkaponto mampaho engo'nji ole ulimento, A'amuso hofiko oso a'amu siki siwojo pa'nyo sohmo u kakoe huyo'mango sohumne'no hwomtame ehumafijoso hofikoe yomohu'nyopo ahopo siwojo sohwoe mti'mokinyo hi'njo'manji ¹⁰oso a'amumne'no Anitu kako simeho tango mikunimposo uyihwosi tohino engo uyimontonoho. Toho engo akino wonyo'njo somo uhumajoso sopo nohumafikuji tohino engo ne'no umnonefoho. Osopo nohumentaningkuji a'amu ahwomomjo sohwanji a'amu hofikoe wonyomne'no poyo pe'nimentiso sohwo'nji a'amu hofikimo uhwonifitnnefoho. ¹¹Oso toho somta'ni tikayo ne'no nosyontaningkuhwosi hofiko tohino mafikujoso hofiko usijo'no mohumafitnnefoho. O'o a'amu oso sikisiwojo pa'nyo sohmo u kakoe huyo'mango somne'no hwomtame ulohofontifi hofikoe a'apahopo kakoe ifalifaliyo mti'mokumentohofoso hofikoe sikuno'nji imingo'nji hinjopo tohino ne'no umnonefoho. Ose ulimentisofoho.

¹²I a'amu Anituye hungkunomo tifi iningkawo'ningkohoho soku Jisasimo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohoho soku sekwo olo hungkuno hiloso upa'nifijo'manji yo'mayo tango ko se'masoso sekwo Anitumne'no yokumpohn'nyo lohopyitnnefoho.

¹³Ngko nohumanji ahwomo mta'ni mampaho ole upa'nimento, Kiko nje hungkunomo ifalifaliyo ole mti'mojo, Yo'mayo uhwonalokuso somo moi'wo imo'ningkuhwosi oso hohosohonta a'amu Anituye syoho ikuji pe'nifijoso simeho wopingo umo'nimontonoho. Ose ntahoningki Anituye Towahuno Wopingo ulimento, Ou, nehopeho. A'amu hiso hofikoe syoho engo noho'naofikuji usijo'no wohumantifeho. Hwapingoso a'amu Anituye syoho'njo sohwo kako Anituye hungkuno ne'no lutihwahoningki a'amuso hungkuno homo somo simeho hi'ntnnono uyontifi iningkamentohoho sohwa hofiko kako'nji ahwomomo sifetnnefoho. Oso'no kakoe syohomjo neso kako'nji ne'no wentihwonefoho.

Hwahoponjo wosopayo mojo mayo'ne sikunofoho.

¹⁴Ngko nohumanji uhwonimentoheho, U himo halojo nowentaningki i hwe fihwo kako A'amufe Hwomu Pa'nyo sohwo nohumanto kako hwakuhwajo sihumampo'nnyoso kakoe ahomo nomokosyohumentaningki uhwononji uhwonimentoheho kakoe mnokinopo mnokino manji'mofo na'nohinoso kakoe mnokinopo monjimo'nosyohumentaningki uhwonimentohefoho. ¹⁵A'amu ahwomo mta'ango nom'ne sohwo kako Anituye ahwomomjo tajo ango engo somta'ni noswaponto a'amu himopo humentanjo sohmo kako mampaho engo ulimento, Sikuno moi'wo nto imo'nimaho. Hwaho ponjo wosopayoso toyo nto imaho. Jiye hwakuhwajo sihumampo'nyo so'nji filohm'memaho. ¹⁶Ose ulahoningki hwe himopo humamentiso sohwo kako kakoe hwakuhwajo hwahopo yoho'mo

ulohofonto oso wosopayo ne somo lohm'mema'mentisofoho. Oso hiso nuhwononji ngko limentoho, U oloso wosopayo'no molalofiyoho. O'o, a'amumne'no lalofoho. Ose syafihu'mentohefoho.

¹⁷Ose uhwononji uhwonimentoheho a'amu ahwomomjo nom'ne sohwo kako Anituye angso somta'ni kakoe hwakuhwajo'nji swomotolikofapmmentisofoho. ¹⁸Oso a'amu ahwomomjo nom'ne sohwo a'amu hofiko yo'mayo Anitumne'no ho'nasyiwo'ningkohoho ijempoho sopo nta'ni swapmmentisofoho. Oso a'amu huhwo sohwo kako a'amu yo'mayoso Anitumne'no toho uyofiwo'ningkohoho somo mokosyohumawo'ningkiso hweho. Kako a'amu ahwomomjo hwakuhwajo swomotolikofapmmentiso sohomo mampaho mohm'no ole ulimento, Jije hwakuhwajo sihumamp'nyoso nomahoji nantipe *wain* somjo mojo ehumasoso filoku'memaho. ¹⁹Ose ulahoningki oso a'amu ahwomomjo sohwo kakoe hwakuhwajo'nji nantipe *wain* somjo ipisayo mojo ehumunyoso loku'memayo hopaso kako a'amu Anitumne'no simeho muyo'njo somo ahwonte mijo ili'moku'mofo'ne somo hu'mi'mo'mentisofoho. Oso hopo sopo Anituye mango sohwa hofiko Anitu mta'ango tohino engo ma'mentohofofoho. ²⁰Oso ahwonte ipisayo mji'mo'nyoso pone engo somo mempo sohohnta'ni ili'mokumentohofoso oso ahwonte somta'ni honiyo swofijwaoponto mijo hopa wamentisoso kakoe sawemoso *tili hantilet* (300) *kiloumita*foho. Oso honiyo huhwo sohwo kako a'amufe swokinopo siyapmmentisofoho.

A'amu ahwomomjo sohwa hofiko a'amumo wonyo imokiyo'ne wonyoso mokosyohumalofa.

15 ¹Oso nohumanji ahwomomo poji entihwayo nom'ne somo uhwonimentohe so'no pisopisaho limentohefoho. A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa hofiko a'amumo wonyo imokiyo'ne wonyo engoso mokosyohumentaningkofi uhwonimentohefoho. Hofiko oso wonyo engoso a'amumo uyikujono Anituye simeho tohinoso moi'wo umo'nimontonoho.

²Ose uhwononji uhwonimentoheho mijo ayo engo timo honingkonyo pa'nyo somo ti'melanyo'njo uhwonimentohefoho. Oso mitimomingo hopo sopo a'amuso hofiko oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo'nji kakoe huyo'mango so'njimo hwomtame mehumayo'njo yontifi kakoe ifalifaliyoso hofikoe a'apaho sopo mamti'mokinyoso hofiko oso mitimomingo hopo sopo lohofontifi hofiko Anituye tempuyo aho mokosyohumamentohofofoho. ³Oso hopo sopo nohumantifi hofiko oso ta Mouses Anituye syoho ulohofiyo sohwo hohonta limentiso pa'nyo Anituye hwomu kako nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso sohwoe yofe ho'nomayo'ne ta hiso limentohofofoho. Ole limentohofi,

Nakwoe Hwe Engo Anitu sohwo si kiko jije yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo'njo hwasoho.

Oso'no nakwo kiko yo'mayo iwo'ningkino so'no wonyoangkafo
uhwonontani nakwo pisopisaho liwo'ningkuhwono.

Kiko nakwo a'amu hopi'nonohino hwaho'meemjo hn'nimo
nemokosyohumahnno sohwo si jije yahino ito'nohino ne'njofoho.

⁴ Hwe Engofo, kiko'nohino honingkano wonyo ane'njo hwosoho.

Oso'no kikine'no iyoho miyo'njoso tihwolo.

Jije yokumpohn'nyo engoso yofe moho'nomayo'njoso tihwolo. O'o,
awonoho.

A'amu nihu'no hopi'nono kikine'no hwomtame wekuhumantifeho.

Hwapingoso jije yahino wopingo'nohinoso utihwa'nyopo
i'mofopahoningki uhwonimentohofofoho.

Oso ta hiso limentohofofoho.

⁵ Oso hohosohonta ta lahoningkofi ngko nohumanji uhwonimentoheso
Anituye ahwomomjo tajo ango engo somjo ango ajwomo'mjo kako
humawo'ningkiso somjo hoku'yoso nohwosompo'nowentaningki
uhwonimentohefoho. ⁶ Oso ango engo homo somta'ni a'amu wonyo
imokiyo'neso aho mokosyohumantifi swomotolikofapmmentohofofoho.
Hofikoe hwapifeso halojo nihu'no pomponaho'njoso yontifi ahuloho
na'nohinoso hofikoe swokinopo imentohofofoho. ⁷ Oso songo humalofo
osofosofahu'nohino sohwafe anga'nohino sohwo a'amu ahwomomjo
aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sohwo solijwanyo
na'nohinoso anga'no anga'no hu'mu'mentisofoho. Oso noswanyo homo
somo Anitu songo ne'no humaso sohwo kako a'amufe honingkano wonyo
somne'no simeho tohino umningkahoningki oso solijwanyo homo somo
a'amu wonyo imokiyo'neso ho'nahumentisofoho. ⁸ Hu'mu'ma'mentisoso
Anituye pomponaho yokumpohn'nyo oso mta'ni tikayo swapihwosi ango
engo montimo wehuhnao'montonoho. Oso'no a'amu fihwo oso ango
homo somo maswonehoho. O'o nihu'no awonoho. Hofiko oso a'amu
ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa
hofiko a'amumo wonyo imokiyo'ne aho fehohnjo hopi'nono nom'ne
mta'ni hufa'uyoso moi'wo esojwaofikujo'no osohonta a'amu hofiko
wohotoswantifeho.

**Solijwanyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoso
Anituye simeho tohino wo'nyo so'ne hungkunofoho.**

16 ¹ Osopo nohumanji Anituye ahwomomjo tajo ango engo somta'ni
mampaho engo ole upanimentoho, Sekwo a'amu ahwomomjo
aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwaso sekwo
solijwanyo Anituye simeho tohino wo'nyoso nomafikuji hwahopo ayo
yawojo'meemo fiwontofaopmno.

² Ose ulahoningki a'amu ahwomomjo simo'mjo sohwo kako
solijwanyo hiso hwaho ayo yawojo'meemo iwontofao'mentisofoho.

Iwontofaofahoningki a'amu hopi'nono sikisiwojo pa'nyo sohwo'nji kakoe huyo'mango'njimo hwomtame yihumantifi kakoe ifalifaliyo hofikoe a'apahopo mti'mokinimentohoho sofe a'apahopo uyo pisakino wonyo'njoso iwongkojao'mentisofoho.

³ A'amu ahwomomjo hufa'uyo sohwo kako solijwanyo hiso mijo ayo yawojo'meemo hopi'nono iwontofaofahoningki mijo ayoso honiyo hoikufe'nohino imo'ningkahoningki yo'mayo mijo ayomjoso poyo pe'nimentisofoho.

⁴ A'amu ahwomomjo hufa'u sihune sohwo kako solijwanyo hiso mijimomo iwontofaofahoningki mijoso honiyo imo'nimentisofoho.

⁵ Honimijoso nolifiwahoningki a'amu ahwomomjo mijimo mokosyohumayo sohwo Anitumo ulimento, Kiko ae'mta'ni humamopmentohino sohwo si olohonta kiko ne'no humahnno sohwo si jije yahino wopingo'nohino iwo'ningkino hwosoho. Kiko olo tango loso olo a'amu lomo uyohinoso ito'nohinofoho. ⁶ Hwapingo so'nji a'amu jije hungkuno ulimotofo sohwanjimo olo a'amulo hofiko osohwafe honiyo usihumantifi fonjahumentohofofoho. Oso'no kiko hofikimo honimijo nape'nyoso uyohino ito'nohinofoho. ⁷ Ose ulahoningki Anituye ijempoho yo'mayo kakine'no ho'nasyiwo'ningkohoho sopo nta'ni nom'ne mampaho ole upa'nimentoho, Ou, nehopeho. Hwe Engo Anitu Yokumpohn'nyo Hwofilo'nnyo sohwo si, kiko a'amufe yahino somne'no ikwolofoneso hopenohino hwosoho.

⁸ Ose ulahoningki a'amu ahwomomjo osofosofahu'nohino sohwo kako solijwanyo hiso mofehi'nyopo iwontofaofahoningki Anitu kako mofehi'nyomo toho pa'nyo imokahoningki mofehi'nyo hiso a'amumo toho ulahumentisofoho. ⁹ Oso mofehi'nyo hiso a'amumo toho ulosyahoningki a'amu hiso hofiko Anitu oso tango uyo hwapingo sohune'no sifajo hungkuno ulimentohofofoho. Hofikoe honingkano wonyoso moho'naofe'njo yontifi hofiko Anituye yofeso moho'noma'mmentohofofoho.

¹⁰ A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nonohino sohwo kako solijwanyo hiso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwoe a'amu kakimo enjwa'mo humamotofo somo iwontofaofahoningki a'amu oso siwojo pa'nyo sohune'no hwomtame ihumawo'ningkohoho somo sikuno mjimofahoningki tohino engo tipemantifi mango kilampohu'mentohofofoho. ¹¹ Oso tohino mikunimposo engoso ma'mopontifi Anitu ahwomomo humaso sohune'no sifajo hungkuno limopmentohofofoho. Hofiko hofikoe wonyo somne'no tohino ko tipemantifi simeho miwolo'mokiyofoho.

¹² A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni anga'nohino sohwo kakoe solijwanyo kako mijo engo yofe Yufiletis sopo iwontofaofahoningki mijo hiso so'na'mentisofoho. Oso mijo hiso

sa'nimentisoso a'amu mofehi'nyo si'mofapiso sohohnjo hwe engo hwaho mokosyohumawo'ningkohoho sohwa ikujoho'ne sapifitne'ento mijo tafepo sosayoso honingkano imofahumentisofoho. ¹³Ose uhwononji ole uhwonimentoho, towahuno wonyo molongo simano'njo hufa'u sihune sohwa anga'nohinohwo kako homa mango mta'ni swapmmentisofoho. Nom'nihwo oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwoe mango mta'ni swapmmentisofoho. Nom'nihwo a'amu Anituye hungkuno hwasyo limojo sohwoe mango mta'ni swapmmentisofoho. ¹⁴Oso towahuno wonyo Seten mta'ango hufa'u sihune sohwa hofiko a'amu tifi neningkape-e'ne'entifi yo'mayo a'amu miyiwo'ningkiyohofoso itihwamentohofoho. Oso towahuno wonyo sohwa hofiko oso hwe hwaho mokosyohumawo'ningkohoho sohwafepono wentifi Anitumo uyokolofano lontifi a'amu Anitu'nji ikujoho fongki'nyo'ne nto'no esyohumayo'ne mihi'mokumentohofoho. Oso'no hofiko Anitu Yo'mayo Hwahoponjo Yokumpohn'nyo Somo Hwofilo'nnyo sohwoe Sikuno Engo so'no nto'no esyohumamentohofoho.

¹⁵Oso sikuno somne'no Jisas hohonta ole nalimento, Upa'nimno. Ngko a'amu hufo uyantifi pohoho hopaso wapmmonnoho. A'amu ngkine'no nohontohumalofoso hofikoe hwapife wopingo yontifi nohontohumalofo. Osohonta ngko nopm'me'no hofiko hofikoe hwapife esyohumunyoso nje pe sohonta wonimango munonefoho. O'o, hofiko simonyo engo uyantifeho. Ose nalimentisofoho. Oso hwapife'ne fahosihwoyo hungkuno neso olenoho. Honingkano wopingo moho'nasiyo'nefoho.

¹⁶Oso towahuno wonyo huhwo sohwa a'amu hopi'nonohinoso Amaketoun sopo uhu'mokumentohofoho. Oso hwaho yofe Amaketouniyo eso a'amu Hipilu sofe hungkunofoho.

¹⁷A'amu ahwomomjo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwo kakoe noswanyoso ifofopo iwontofao'mentisofoho. Ose uhwononji towahuno wonyo somne'no syafihu'mentohefoho. Ose iwontofaofahoningki Anituye ahwomomjo tajo ango engo kako humawo'ningkiso epohumayo somta'ni mampaho engo ole ho'nimento, Tango ae'uyoso nto i'mofapohoho. Oso tangoso moi'wo esojwaofonefoho. ¹⁸Ose ho'ningkahoningki emta'mingo'nji ahwomo yoka'nji mjoho'nimiwahoningki hwomihwo mikunimposo imentisofoho. Hwomihwo oso pa'nyo nakwoe hwaho ayo yawojo'meemo m'mofapefoho. O'o, oso hwomihwo huhwo sohwo kona'wohiyoho. ¹⁹Oso hwomihwo huhwo sohwo yahoningki pone engo Mpapiloun sopo mtihupento hufa'u sihune imo'nimentisofoho. Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo oso ango somta'ni a'amu hopi'nonohino hwaho ayo yawojo'meemjo angoso mokosyohumamojo hopo piwahu'mentisofoho. Oso ango engo Mpapiloun sofe honingkano wonyo somne'no Anitu huno syafisyonto simeho tohino mikunimposo umningkahoningki oso ango hopo sopo tohino

mikunimposo engo uyimentisofoho. ²⁰ Oso hwaho we'e mijo ayo'njo sohe sopenjo hopi'nonohinoso moi'wo imo'nimentisofoho. Hwaho engo sopo hwofiki'nyo hopi'nono nihu'no hopi'nono isonjahumentisofoho. Hintafa'nohino imo'nimentisofoho. ²¹ Ahwomo mta'ni sisayo mikunimposo mo'mentisofoho. Oso sisayo hiso kwope ho'yo engo pa'nyoso ahwomo mta'ni nopiwasyonto a'amumo fonjahumentisofoho. Oso tango mikunimposo a'amu huhwo sohwamo u'ma'mentiso so'no hofiko iyoho uningkahoningki Anitumne'no sifajo hungkuno ulimentohofoho.

**Ape hwa'ntesi kakoe honingkano wonyomne'no
tohino engo ma'mentisofoho.**

17 ¹ A'amu ahwomo mta'ango aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo solijwanyo iwontofahumentohofoho sohwa anga'nohino sohwo ntimento, Kiko oyomo. Olo hwe moya'mi anga Mpapiloun humawo'ningkohofoho loso ape hwa'nyo iwo'ningkohofoho pa'nyofoho. Oso a'amu fisofe angoso mitimomingopo molinyofoho. Hofikoe yahino wonyo somne'no tohino mayoso wokitihwamnoho. ² Hwe engo hwaho mokosyohumawo'ningkohofoho sohwa oso ape hwa'ntesi'nji hwa'nyo loho'nimentohofoho. I a'amu hwahoponjo hopi'nonohinoso oso yahino homo somne'no a'amu mijo yokumpohn'nyo nontifi nilohofohofoho hopa imo'nimentohofoho.

³ Ose uhwoningkahoningko Anituye Towahuno Wopingoso hwaho a'amu anepono ipenimotamentisofoho. Osopo humanji uhwonimentoheso ape fisi kako siki siwojo honiyo'nohino sopo kehumamentisofoho. Oso sikisiwojo huhwo sohwo kakoe mnokinosa aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoho. Kakoe sihwanosa aho hopi'nonohinofoho. Kakoe a'apahopo Anitune'no sifajo hungkuno mti'mokinyofoho. ⁴ Apesi kakoe manji'mofoso honiyo'nohino'njo miyo'nohino so'nji wonyoangkafofoho. Kakoe timno hosaso na'nohinoso wokoso wonyoangkafo'njofoho. Oso a'musi kako kakoe aho somo noswanyo mijo nyo'ne na'nohinoso mokosyohumunnyoho. Oso noswanyo homo somo kakoe hwa'nyo yahino so'nji kakoe yahino nom'ne a'amumo pisakino honingkanomo ipemotawe'ne so'nji wo'nnyomnoho. ⁵ Kakoe yomohu'nyopo yofe pahnnimo hungkuno ole wo'nnyoponoho. Pone engo Mpapiloun sopo hwa'nyo yahino so'nji hwahoponjo yahino wonyo so'njiye kona'wohinyoho. ⁶ A'amu fihwo kako mijo yokumpohn'nyo nilohofiwo'ningkiso nom'ne mijo woma'mo loso hopaso oso ape hwa'ntesi kako a'amu Anitumo simeho hi'ntnnono uyiwo'ningkohofoho somo wofonjasyiwo'nimo ehuno wo'niyoho. Ngko oso homo somo nuhwononji nje hi ntikofahoningki ngko yomo yonji pisopisaho limentohefoho.

⁷ Ose yahoningko a'amu ahwomo mta'ango sohwo ntimento, Kiko yomo yomo peho'no yohino. Ngko olo ape losi'nji sikisiwojo mnokino

aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo'njo sihwano aho hopi'nonohino'njo sohwo hn'ningkwalokunjo hwapingo ne so'no wakilimonne'no yohono. ⁸Oso sikisiwojo ngko nto kitihwaheso kiko nto uhwoningkino sohwo hohonta humamojo sohwo olohonta mohumuyoho. Hwangku sohonta kako pi'nimo hwapingo ane sopo nta'ni noswapihwoso'no Anitu kako kakimo tikanomo tohino engo uyimiwenefoho. Anitu hwaho mamti'mokummentiso sohonta a'amu hofikoe yofe kakoe iyoswo songo ne'no humayo'ne somo mamti'mokummentiso sohwa hwahopo nohumafikuji oso sikisiwojo sohomo uhwonifijoso hofiko huno pi'ningo engo syafisyikuji pisopisaho lifitnnefoho. Hwapingoso oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo kako songo humanto pe'nimentiso sohwo kako apa'no u'mofapmmontonoho.

⁹A'amu huno wopingo'njo sohwo kako olo so'no huno syafisyihwosi kako huno wopingo wotipema'montonoho. Mnokino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa oso hwofiki'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyoho. Oso a'mu hisi kako pone engo oso hwofiki'nyo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo'njopo humawo'ningkisiyoho. ¹⁰Oso mnokino aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa hwapingo nom'neso olenoho, a'amu yofe engo'njo hwaho mokosyohumayoso aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo hwafoho. A'amu huhwo sohwa aho fehohnjo hopi'nonohino sohwa nope'ningkahoningkofi anga'nohino sohwo humaho. Nom'ni sohwo kako tifi i'mofaponefoho. I'mofapihwosi kako olopo we'e nehwo wohumamontonoho. ¹¹Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo hohonta humamentiso sohwo olohonta mohumunyo sohwo kako hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo hweho. Oso hwe engo aho fehohnjo hopi'nonohino sohwa pe'nimentohofe mta'angoso olo siwojo lohweho. Tifi kako apa'no i'mofapihwosi kako hwe engo aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'u sihnehwo umo'nimontonoho. Nohumahwosi tikanomo wene hweho.

¹²Oso sikisiwojo sihwano aho hopi'nonohinoso hwe yofe engo'njo sohwa hwaho hopi'nonohinomo mokosyohumayo'ne hwafoho. Hofikoe yofe engoso tifi no'mo mapitnnefoho. Hofikoe yofe engo nomafikuji oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo'nji hofiko'nji hofikoe a'amu hopi'nonohino somo we'e nehwo womokosyohumantifeho. ¹³Hwe yofe engo'njo sohwa hofiko simeho afa iningkuji hofikoe yokumpohn'nyo yo'mayoso oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohomo uyikuji oso siki siwojo sohomo enjwa'mo wohumantifeho. ¹⁴Tifi hofiko'nji hwe nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso sohwo'nji hofiko ikujoho fongki'ningkuji Jisas kako hofikimo nuyakolofonefoho. Hwapingoso Jisas kako hwe yofe engo'njo hopi'nonohino sohwafe Hwe Engo hweho. Kakoe a'amu ne kako'nji humalofo somo kako nuhwosopento nningkapmno ulahoningki hofiko

simeho hi'ntnnono uyontifi kakimo hofiyo iningkowalokwofo. Hwangku kako'nji hofikoe mango sohwoamo uyakolopitnnefoho.

¹⁵Ose ntonto ole ntimento, Oso mitimomingo sopo apesi kako nohumentaningki uhwoningkinoso oso mijo hiso olenoho, a'amu hwaho kengo mta'ango so'nji hungkuno kengo kengo'njo hopi'nonohinofoho.

¹⁶Oso sikisiwojo sihwano aho hopi'nonohino pa'nyoso hwe engo aho hopi'nonohino sohwanji a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwo'nji hofiko oso a'mu pone Mpapiloun siye mangohwa umo'nantifeho. Oseso hofiko oso pone engo somjo yo'mayoso hufo mahoningkuji pone hiso i'mmo'nohino pa'nyo nohumahoningkuhwosi hofiko oso pone somo toho ifuntofikuji nihu'nahone wae yaopitnnefoho. ¹⁷Oso hiso'no Anitu kako hofiko ifitne'ento kako hofikimo huno uayososo'no hofiko simeho afa iningkuji yo'mayoso ifitnnefoho. Oseso hofikoe yokumpohn'nyo so'nji hofikoe a'amumo mokosyohumawo'ningkohoho so'nji a'amu siwojo pa'nyo sohomo uyantifeho. Oso hopa imikuji Anituye hungkunoso ne umo'nimontonoho. ¹⁸Oso ape wonyo uhwoningkinosi kako oso ango pone engiyoho. Kako hwe engo hwaho kengo kengo mta'ango sohwoamo mokosyohumawo'ningkisiyoho. Ose ntimentisofoho.

Pone engo Mpapiloun wonyo imo'nimentisofoho.

18 ¹Oso hohosohonta uhwonimentoheho a'amu ahwomomjo nom'ne sohwo kako ahwomomo uliko'manto pmentisofoho. Kakoe yokumpohn'nyo engo'nji noponto kako olo hwaho lopo pomponaho engo hopa lahumentisofoho. ²Kako mango engo'nji ole limento,

Pone engo Mpapilouniso we'enepi nihu'nahone wopiwahu'montonoho. Olohonta Seteniye angoso nihu'nahone wonyo umo'nimontonoho. Olohonta kakoe towahuno wonyo sohwanji hofiko osopo humalofo. Yo'mayo wonyo pisakino'njo kiho'njo nakwo nakwolaho liwo'ningkuhwone osomo humalofo.

³Hwapingoso a'amu oso hopo sopo humamotofoso hofiko honingkano wonyomo a'amu pi'ningo engo hwaho ayo yawojo'mta'ango somo kompemotawowo'ningkohofofoho.

Hwe engo hwaho mokosyohumayo huhwo sohwanji oso honingkano wonyo homo somo iningkamentohofofoho.

A'amu hwaho engo mta'ango hamniyoho syoho iwo'ningkohofoso hofiko oso ango ponjo a'amu somta'ni hamniyoho mikunimposo tipema'mentohofofoho.

Hwapingoso oso angoponjo a'amu hofiko hamniyoho engo'njo nohumantifi yo'mayo ho'yango so'no hi umo'nimentisofoho.

⁴Ose lahoningki mampaho nom'ne ahwomo mta'ni ole ho'nimento, Nje hwe moya'mi soku sekwo osopo nuliko'mafikuji olo mempo lohohnta'ni fusyolikofaopmno.

U sekwo hofiko'nji honingkano wonyo jwo'nilohopitnnoho. Oso hiso'no sekwo tohino mapitnnoho.

5 Hofikoe wonyo engoso a'amu hu'meehumosontifi ahwomomo si'mofihwonesohilo.

Oseso hofikoe wonyo so'no Anitu kako iningo mamofonehoho.

6 Hofiko Anituye a'amu somo wonyo uloho'mentohoho hopaso Anitu hofikoe wonyo somne'no tohino engo uyimontonoho.

I Anitu oso wonyo uloho'mentohoho so'no kako aku ikwesaloku ulohofonefoho.

7 Oso a'musi kako kakoe yofe ho'noma'nonto kakoe huno yo'mayo umo lonte somo iningkamojofoho.

Kako oso wonyo imojo so'no Anitu kako aku tohino uyimontonoho.

Aku tohino afapo uyonefoho. Oso tohino uhwoso'no kako humotaho engo walono.

Kakoe simeho mo'mo ole nto hnnimento, Ngko ape yofe engo'nji'nyoho. Ngko a'amu somo yokumpohn'nyo mokosyohumaleno. Ngko a'moyawoso pa'nyo'ni'maho. Oso'no yo'mayo tangoso moni'manehoho.

O'o, ngko simeho wopingo'nji ne'no humanti'mnefoho. Oso'no ngko humotaho malimnehono. Ose hnnimentisofoho.

8 Sikuno anga'nohino somo kako oso hopa kakoe yofe ho'noma'nyo so'no yo'mayo tohino aku uyoso komo'no u'manefoho.

Nakwoe Hwe Engo Anitu kakoe yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo'njo sohwo Mpapilouniye wonyomne'no kako yano ilofihwoso'no mijoho engo i'mofapihwosi mnokino engo i'mofapihwoso'no hwe moya'mi humotaho lifitnnefoho.

Osohonta Mpapiloun toho nonefoho.

9 Oso hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumayo sohwanji oso ape wonyosi'nji honingkano wonyo imofontifi yo'mayo yahino wonyo imentohoho sohwa hofiko oso anga pone engo Mpapiloun sponjo toho engoso nontaningkuhwosi uhwonifijoso oso hwe engo sohwa tikayomo uhwoningkuji humotaho hwaho lalifehi'nifitnnefoho. 10 Ape wonyosi kako tohino engo mentaningkuhwosi oso hwe engo huhwo sohwa hofiko iyoho uningkuhwoso'no ikanopo lohofikuji pisopisaho likuji ole lifitnnefoho. U, nakwoe anga Mpapilounne'no hitoho nalokwoho. Kiko anga engo yokumpohn'nyo sohwo mofehi'nyo we'nenepi (*wan aua*) posahoningki jije tohino aku komo'no mahino. Ose lifitnnefoho.

11 Nom'ne a'amu hamniyoho syoho'njoso oso tikayo somo nuhwoningkuji simeho tango uyonefoho. Oso simeho tango uyo hwapingoso olenoho. Ole wosyofisyantifeho, Nakwoe ho'yangoso tihwo wonema'montolikenho. Simeho tango engo uyihwoso'no humotaho engo sulifitnnefoho. 12 Oso ho'yango engoso olenoho. Yo'mayo wokoso na'nohino, nikuyoho

wonyoangkafo'nji, hwapife wopingo honijwo, halojo, miyo'nohino oso'nji, iyo akino wopingo'njo yo'mayo mti'mokumentohofoso'nji yahu sihwano mta'ni yo'mayo mti'mokumentohoho so'nji ahwomo yokino, sojo oso mta'ni wokoso wonyoangkafo mti'mokumentohofofoho. ¹³Ho'yango nom'neso olenoho. Yo'mayo ka'nyo, nalofe, tofoyo, yo'mayo akino wopingo wopingo'njo, hwone mijo a'apahomo ehaloho'nyo'ne, ipisayo mijo, yahwo-afoko'nji wosopayo'nji yahu'nji yahu a'amu hn'nomokomiwo'ningkiso oso'nji hano emoyo'nji oso yo'mayoso hofikinta'ni a'amu mpe imentohofofoho. Oso'nji a'amu yahu mpe yiwo'ningkohoho hopaso a'amu fehohnjoso hofiko nom'ne a'amu siki syoho ulohofiyo'ne mpe imentohofofoho. ¹⁴A'amu hamniyoho syoho'njoso ole ulifitnefoho, Yo'mayo ho'yango sekwo hi semo'niwo'ningkisoso noseliko'manto nto mtn'nao'maho. Yo'mayo wosopayo me'wampe'njo yo'mayo wokoso wonyoangkafo so'nji sekwoe yofe engo so'nji nto mtn'nao'maho. Ose ulifitnefoho.

¹⁵Oso a'amu ho'yango syoho'njo sohwa oso ango somta'ni hamniyoho engo ma'mentohoho sohwa hofiko oso ango hopo sopo tango engo i'mofopihwoso'no iyoho uningkuhwoso'no hofiko ikano nampo nta'ni uhwonihwojapikuji humotaho engo jongkuso mapitnefoho. ¹⁶Ole ulifitnefoho, Sekwoe ango engo somne'no hitoho nalokwoho. Hohonta sekwo manji'mofu, hwapife wopingo'nohini yontifi wokoso na'nohino wopingo so'nji nikuyoho, hamniyoho engo'njo so'nji inontifi wopingo humamentohofofoho. ¹⁷I mofehi'nyo we'enepi (*wan aua*) posahoningki sekwoe hamniyoho wokoso wopingoso yo'mayoso nihu'nahone imo'namokwoho. Ose ulifitnefoho.

A'amu yofayokino syoho'njo ho'yango'nji yofayokinomo nohnawe mojimotofu sohwa hofiko kengopo lohofikuji ¹⁸tikayo ango Mpapiloun nta'ni uhwonihwojakuji ole ulifitnefoho. Youwo youwo. Pone engo olo pa'nyoso nom'ne ntipolo. O'o, awonoho. ¹⁹Ose likuji humotaho hwaho ole lalifehi'nifitnefoho. Youwo youwo. Pone engo hopo sopo nakwo mijo ayopo emoiwo'ningkuhwone hn'nwi osopo nta'ni hamniyoho engo ma'motohwonefoho. Mofehi'nyo we'enepi posolohofahoningki yo'mayoso nihu'nahone moi'wo imo'nimaho. Oso a'amu yofayokino syoho'njo sohwa ose ulifitnefoho.

²⁰Sekwo a'amu ahwomomjo sohwaso oso pone engo moi'wo imo'nyo so'no sekwoe simeho wopingo wasemo'nono. Sekwo a'amu Anituye sikunonji sekwo Anituye hungkuno uyohojiku'mofu (*apousel*) syoho'njo sohwa hnononji sekwo a'amu Anitu hungkuno sejopahoningki limotofu sikunonji sekwoe simehoso wopingo wasemo'nono. Oso pone engo sekumo wonyo seloho'mentiso so'no Anitu kako oso pone engo sohomo aku tohino uyohoho.

²¹Oso hungkuno moi'wo losojwaofahoningki a'amu ahwomomjo yokumpohn'nyo sohwo kako sojo mikunimposo nomanto mijo ayomo

meho'naofonto ulimento, Oso sojo ho'naofohe hopaso oso pone engo Mpapiloun sopo nomafikuji sojo hopa mohm'no nihu'nahone meho'naopitnnefoho. Oseso a'amu hofiko apa'no muhwonifitnnefoho. Oseso Mpapiloun nihu'nahone moi'wo imo'nonefoho. ²² Oseso yo'mayo tompuyo hwomeyoka mpompulompuyo'nji kounoho yoka'nji oso ango sopo nta'ni apa'no mupa'nyo'nefoho. A'amu syoho iwo'ningkohoho sohwamo oso ango sopo a'amu muhwonyo'nefoho. Oseso a'amu hofiko hofikoe syoho ikuji mtopmtopi'yoka peeloku loku'yoka pomi'yoka apa'no mupa'nyo'nefoho. Wosopayo fiji fiji'yoka sojo ekawojiyo singki singki'yoka apa'no mupa'nyo'nefoho. ²³ Oso ango hopo sopo sikiloho apa'no momongkujahufitnnefoho. Hwe moya'mi ape songo ma'ningkuji simeho wopingo iningkuji tikafo jahoningkujoso mupa'nifitnnefoho. Hohonta sekwoe a'amu hamniyoho syoho'njo sohwa hamniyoho engo'nji imo'nimotofoso hofikoe yofe engo hwaho ayo yawojo'mo ihulo'mentisofoho. I olohonta moi'wonoho. Sekwoe peefo so'nji ki'nyo so'nji a'amu pi'ningo engo hwaho ayo yawojo'mo hwasyo honingkanomo ipemotapmentohofoho.

²⁴ Anitu oso pone engo somo uhwonimentisoso kakoe a'amu ne somo fonjasyontifi a'amu kakoe hungkuno limotofo sohwamo fonjasyontifi hofikoe honiyoso oso'mo wentaningki uhwonimentisofoho. I Anituye a'amu hopi'nonohino somo hwaho ayo yawojo'mo a'amu nom'ne hofikimo poyo umokumentohoho osohwafe honiyoso oso'mo wentaningki Anitu uhwonimentisofoho. Oso wonyo hwapingoso osoho hwafoho.

A'amu ahwomomjo sohwa pone engo Mpapiloun piwahu'mentiso so'no hofiko simonyo engo imentohofoho.

19 ¹ Oso hohosohonta ahwomo mta'ni mango engo ho'ningkahoningki ngko huno ole syafihu'mentoho, a'amu ahwomomo hopi'nonohino humalofoso hungkuno lalokwofo. Ole upa'nimentoho, Nakwo Anituye yofe engo woho'nomano. Nakwoe Anitu sohwo kako nakumo kako'nohini nefe'mawo'ningkiso hweho. Kakoe yofe engo kako yokumpohn'nyo engo'njo hweho. ² Anitu kako a'amufe wonyomne'no yano ilofihwajiyoso hopoenohinoho. Oso ape wonyosi hwe moya'mi pi'ningo engomo honingkanomo wonyomo ipemotamentisofoho. Oso a'musi kako Anituye syoho ulohofiyo sohwamo fonjahumentisoso oso'no Anitu kako oso a'mu simo aku tohino uyimentisofoho.

³ Ose lontifi apa'no limentohofi, Nakwo nakwoe Anituye yofe woho'nomano. Oso pone Mpapiloun soponta'ango tikayoso engolopohamo ne'no syonefoho. ⁴ Hwe engo sife aho hopi'nonohino nom'ne mta'ni osofosofahu'nohino sohwanji oso songo humalofo osofosofahu'nohino sohwanji hofiko Anitu kako a'amumo mokosyohumayo'ne kakoe epohumayopo humaso sohune'no hwomtame ehumentifi ulimentohofi,

Ou nehopeho. Nakwo nakwoe Anituye yofe engoso woho'nomano. ⁵Ose ulahoningkofi Anituye epohumayo sopo nta'ni joho ole ho'nimento, Sekwo nakwoe Anituye syoho ulohofiyi soku, sekwo Anituye hungkunomo tifi iningkawo'ningkohofu soku sekwo a'amu yofe engo'njo soku yofe we'e'njo hopi'nono kakoe yofe woho'nomano. Ose ho'nimentisofoho.

**A'amufe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwo ape mahoningki
wosopayo iloho engo i'mofapmmntisofoho.**

⁶Oshonta mampaho engo apa'no ho'ningkahoningki ngko apa'no syafihu'mentoho, a'amu pi'ningo engoso ahwomomo humantifi lalokwofo. Mampaho hiso mijo sampsopyo mta'ni mtito'yoka hopa ahwomo yoka hopa'nji ho'ningkahoningki upa'nimentohefoho. Ole ho'nimento, Nakwo Hwe Engo Anitu sohwoe yofe woho'nomano. Nakwo Hwe Engo Anitu nemokosyohumayo sohwoe yokumpohn'nyoso hwofilo'nnyo'njo hweho. Kako nakumo yokumpohn'nyo nemokosyohumaho. ⁷Oso Hwe nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwoe sikuno kakoe ape woma'mte sikunoso mofoneponoho. Oso kakoe apesi kako wokoso hwapife oso yo'mayoso nto'no esyohumaho. Oso'no nakwo simonyo uyano. Nakwo nakwoe Anitu yokumpohn'nyo hwofilo'nnyo sohune'no yofe engo woho'nomano. ⁸Anitu kako oso ape simo manji'mofu sawemo halojo wonyoangkafo kiho aneso uyahoningki kako nto yohoho. Ose ho'nimentisofoho. Oso manji'mofu sawemo halojoso Anituye hwe moya'mife honingkano wopingo somo uhwonimentohefoho.

⁹Oso hiso nuhwoningkahoningko hwe ahwomo mta'ango sohwo ntimento, Kiko olo hungkuno hiloso nomahoji ifalifaliyo mti'mojo. Oso Hwe nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwoe ape mayo'ne wosopayo iloho engo wenantifeho. Anitu oso a'amu wosopayo elijwanyo sopo ne'no fipmno nto uloso sofe simehoso wopingo umo'nalofoho. Ose ntonto ntimento, Olo Anituye hungkuno loso nehopeho. ¹⁰Ose ntahoningki ngko oso hwe ahwomomjo sohwoe sifiki'nyo'mo hwomtame yihumentaningko ntimento, O'o, filikaho. Kiko ngkimo ose enihumahotoho. Ngko kiko pa'nyo Anituye syoho ulohofiyi hwo'nyoho. Oso'no kiko Anitumnohini hwomtame fehummno. Ngko'nji sekwo a'amu hwahoponjo Jisasimo simeho hi'ntnnono uyontifi kakoe hungkuno lutihwawo'ningkohofu sohwa hnnonji nakwo a'amu ahwomomjo sohwo'nanonji nakwoe syohoso afa'nohino'njo hwo'nyoho. A'amu Anitu kakoe hungkuno uyahoningki limotofo sohwo Anituye Towahuno Wopingo ufo'ma'mojo hopaso olohonta sekwo Jisasiye hungkuno lijwaofiwu'ningkohofu sohwasimo sefo'malofoho. Ose ntimentisofoho.

A'amu fihwo kako yahu halojo sopo kehumamentisofoho.

¹¹Ngko ahwomo nomtompeehoningki uhwonimentoheho yahu a'amu hn'niwo'ningkiso halojo sohwo nohumentaningki uhwonimentohefoho.

Oso a'amu yahu sopo kehumunyo sohwoe yofe hufa'uyoso olenoho. Anituye hungkunomo nto'no iningkawowo'ningkiso hweho. Hungkuno nehopi'nohino liwo'ningkiso hweho. Kako hwe moya'mife yahinomne'no yano ilofa so'nji a'amumo tango uyo so'nji kako yahino hopoen iwo'ningkiso hweho. ¹²Kakoe timoso toho sijiso pa'nyo'njo hweho. Kakoe mnokino sopo hwe hwaho mokosyohumawo'ningkohofa sohwafe mnokino manji'mofoso kakoe mnokinopo pi'ningo engo'njo hweho. Kakoe yofe kakoe mnokino manji'mofa sopo mti'mokinyoso kako'nohino hwapingo neso huno uyohoho. A'amu nom'neso hofiko hwapingo neso huno muyofoho. ¹³Kakoe manji'mofa sawemoso honimijo somo yomanto nto imentisofoho. Oso hiso'no a'amu kakoe yofeso ole milimentohofi, Anituye hungkuno hweho. ¹⁴A'amu ahwomomjo itokuso'njo hwapife halojo wopingo'njo sohwa hofiko yahu halojo sopo kehumantifi tifi iningkamentohofoho. ¹⁵Hofikoe Hwe Engo Jisas sohwa kakoe mango somta'ni hwakuhwajo sihumampo'nyo yohosiyohosi lojinyo swapiwo'ningkisofoho. Oso hwakuhwajo sihumampo'nyo neso olenoho. Kakoe hungkunofoho. Oso sihumampo'nyo so'nji kakoe mango sohwa iwofito'meefo'nefoho. A'amu huhwo sohwa yokumpohn'nyo mokosyohumentaningkuhwosi hofiko kakoe hungkunomo halojo maposo'njo ikuji miningkayo'njo ikujo'no tango engo uyimontonoho. Anitu oso a'amu somne'no simoho tohino umnimentiso so'no Jisas kako hofikimo hwotoho wahmmontonoho. Kakoe yokumpohn'nyoso hwofilo'nyo hweho. ¹⁶Oso Hwe Engo sohwoe manji'mofa sawemo somo popasoponjo somo kakoe yofe mti'mokinyoso olenoho. Kako hwaho hopi'nonohinoso mokosyohumayo hweho. Hwe engo hopi'nonohino sohwafe Hwe Engo hweho.

¹⁷Ose uhwononji uhwonimentoheso, a'amu ahwomomjo sohwa kako mofehi'nyo'njo mofone sopo lohofonto yihufo yokintahopo fekwowentankingofa sohwa mango engo ulimento, Sekwo olopono fipmno. Anitu kako sekumo wosopayo wosejapmmontonoho. ¹⁸Oseso sekwo hwe engo sohwafe a'apaho'nji hofikoe a'amu itokuso mokosyohumawo'ningkohofa sohwafe a'apaho so'nji a'amu yokumpohn'nyo yahupo kehumawo'ningkohofa sohwafe a'apaho'nji hofikoe yahufe a'apaho so'nji hmnaopmno. Sekwo hwe yofe engo ane'njo yofe engo'njo, a'amu syoho ulohofiyo so'nji a'amu siki humawo'ningkohofa oso a'amu hopi'nonohino somo wonantifeho.

¹⁹Ose ulahoningki uhwononji ole uhwonimentoho, Oso a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwa'nji hwe yofe engo'njo hwaho mokosyohumawo'ningkohofa sohwanji hofikoe a'amu itokuso'njo sohwanji hofiko oso a'amu hwe yahu halojo sopo kehumamentiso sohwoe a'amu'nji hofiko ikujoho fongki'nyo'ne uhu'mokumentohofoho. ²⁰Oso a'amu Anituye hungkuno hwasyo limojo sohwa kako a'amu sikisiwojo

pa'nyo tiffinjo hweho. Kako oso hwe siwojo pa'nyo simo'mjo sohwo'nji kako nolohofiwo'nonto yo'mayo engo a'amu miyiwo'ningkiyohoho itihwahoningki a'amu hofiko a'amu sikisiwojo pa'nyo sohwoe yofe hofikoe a'apahopo mti'mokinontifi kakoe huyo'mangomne'no hwoomtame ehumamotofo somo hwasyo honingkanomo ipemotapmmentisofoho. Jisas kakoe a'amu so'nji hofikoe oso a'amu siwojo pa'nyo sohwo'nji oso a'amu Anituye hungkuno hwasyo limojo sohwo'njimo impe intofontifi hofiko intofahumentohofofoho. A'amu ahwomomjoso hofiko oso a'amu siwojo pa'nyo sohwo'nji Anituye hungkuno hwasyo limojo sohwo'nji songo nohumentaningki hofiko toho engo mitifongo pa'nyo sijontanjo somo meho'nao'mentohofofoho. Oso toho homo somo tikayo hwasimijo akino wonyo'njo siwo'ningkisofoho. ²¹ Oso a'amu yahupo kehumawo'ningkiso Jisas oso hwoe mango mta'ni hwakuhwajo sihumampo'nyo swahopiwo'ningkiso so'nji a'amu nom'ne somo fonjahumentisofoho. Nofonjonyahoningki yihufo sohwa oso a'amu sohwafe a'apaho nontifi simeho nahnnimentohofofoho.

**Seten kako impo'angomo nohumentaningkuhwosi
soswo wan tausen (1,000) uyakolofonefoho.**

20 ¹ Oseso ngko nohumanji ole uhwonimentoho, a'amu ahwomomjo sohwo kako pi'nimo hwapingo ane sopenjo hoku'yo hwasayo'ne so'nji ahwomo nano so'nji motapmmentisofoho. ² Nomotaponto Setenimo nutimanto ahwomo nano'nji intofasyonto soswo *wan tausen* (1,000) uyakolofone intofahumentisofoho. Oso Seten huhwo sohwo kako homa hohontajo hweho. ³ Intofasyonto oso pi'nimo hwapingo ane sopo intohm'mofonto hoku'yo nihu'no yokumpohn'nyo pijwahumentisofoho. Nihu'no impofakiyofe yahumentisofoho. Osopo nohumentaningkuhwosi soswo *wan tausen* (1000) uyakolofihwoso'no kako hwasyo hungkuno a'amu somo mujo'njo uyimontonoho. I oso'no soswo *wan tausen* (1000) nto uyakolofihwoso'no impo'ango mta'ni isihutofihumajihwoso'no osopo we'enehwo wemoimontonoho.

⁴ Oseso ngko nohumanji uhwonimentoheho, Hwe hwaho mokosyohumawo'ningkohoho sohwafe epohumayo sopo a'amu pi'ningo engoso nohumentaningkofi uhwonimentohefoho. Oso a'amu hiso hofiko nom'ne a'amu sofe hungkuno ikwolofone yano ilofihwajiyone hwafoho. A'amumo uhwonimentoheho olenoho. A'amu Jisasimo simeho hi'ntnnono uyontifi kakoe hungkuno nom'ne a'amu somo ulontifi oso hungkuno homo somo yokumpohn'nyo kemokosyohumamentohofofoho. Hofiko oso a'amu siwojo pa'nyo sohwo'nji kakoe huyo'mango so'njimo hwoomtame mehumayo'njo yontifi hofikoe a'apahopo a'amu siwojo pa'nyo sohwoe mti'mokinyoso mamti'mokummentohofofoho. Hofikoe honingkanomo wopingo somne'no mango sohwa hofiko hofikoe ti'wango

iwofito'meeo'mentohofofoho. A'amu hiso hofiko apa'no songo imo'nontifi Jisasi'nji hofiko'nji hofiko a'amu somo mokosyohumentaningkofi soswo *wan tausen* (1,000) uyakolo'mentisofoho. ⁵ Oso a'amu simo'mo pe'nimentohofoso lika'mentohofofoho. A'amu nom'ne pe'nimentohofoso hofiko oso hohosohonta molikafe'njo imentohofofoho. O'o, hofiko oso soswo *wan tausen* (1,000) so'no hontohumantifi molikafe'njo imentohofofoho. ⁶ Oso a'amu pe'nontifi pi'nimo mta'ni simo'mo lika'mentohofoso hofiko simeho wopingo'njo humamentohofofoho. Anitu oso a'amu homo somo wopingo'nohini uloho'mentisofoho. Hofiko poyo apa'no mape'nyo'njo ikuji tikanomo mafitnefoho. O'o, hofiko Anitu'nji Kilaisi'njiye syoho ulohofiyi imo'ningkuji Kilaisi'nji hofiko'nji nom'ne a'amu somo soswo *wan tausen* (1,000) somne'no umokosyohumafitnefoho.

Seten nihu'nahone wonyo umo'nimtonoho.

⁷ Soswo *wan tausen* (1000) uyakolofihwoso'no oso pi'nimo hwapingo ane somta'ni hofiko Setenimo isihutofomapitnefoho. ⁸ Isihutofomahoningkuji Seten noswapihwosi kako a'amu angomeemjo somo hwasyo hungkuno ulonefoho. Seten kako ngkimo nningkapifitne'eno lihwosi hwasyo hungkuno ulihwoso'no a'amu Ngkouki'nji Mekouki'nji hofiko Anitu'nji ikujoho'ne uhu'mokufitnefoho. Oso a'amu hiso iyoswo pa'nyofoho. A'amu we'yo'maho. ⁹ Hofiko hwaho Isilael hopo sopo ifehu'mokosyahoningkuji oso anga spono Anituye a'amu Jelusalem sponjo Anituye a'amu neso nohumentaningkuji oso Seten kakoe a'amu wonyoso hofoyo hufitnefoho. Oseso a'amu wonyo somo toho ahwomo mta'ni nopihwosi nonefoho. ¹⁰ Anitu kako Seten a'amu hwasyo honingkanomo ipemotawomentiso sohumo nutimahwosi oso toho mijo ayo pa'nyo sijontaningkuhwoso somo nihu'nahoni wakeho'ni'mo'montonoho. Oso toho tikayo hwasimijo akino wonyo'njo somo Anitu kako sikisiwojo pa'nyo sohwo'nji oso hwe Anituye hungkuno hwasyo limojo sohwo'nji nto ho'ni'mo'mentisofoho. Osopo hofiko nohumafikuji imingo'nji hinjopo sikuno'nji sikwo'miyomo engolopohamo hofiko tohino umnonefoho.

Hungkuno ikwolofone hungkunofoho.

¹¹ Oso hohosohonta ngko nohumanji uhwonimentoheho hwe engo hwaho mokosyohumayo sohwoe epohumayo halojo sopo hwe fihwo nohumentaningki uhwonimentohefoho. Oso hohosohonta nakwoe hwaho lo'nji ahwomo'nji moi'wo imo'nao'mentisofoho. Apa'no muhwonyo'njo imentohefoho. ¹² A'amu pe'nimentohofoho hopi'nonohinoso yofe engo'njo sohwanji yofe engo ane'njo so'nji hofiko oso epohumayo sopo lohofahoningkofi fisaku'mentisofoho. Nom'ne iyoswo fisojwahinyoso

songo humayo'nefoho. Yo'mayo yahino wopingo'nji wonyo'nji a'amu poyo pe'nimentohofoso imotofo so'no iyoswomo mti'mokumentiso somta'ni kako yano ilofihwajimentisofoho. ¹³ A'amu mijo ayomo pe'nimentohofoso sofe pijafoso mijo mta'ni Anitu nomanto a'amu hwahopo pe'nimentohofoso sofe pijafoso Anitu ma'mentisofoho. A'amu hopi'nonohino sofe huyo'mango somo Anitu utima'mentisoso a'amu nihu'no hopi'nonohino somo kako anga'no anga'nohino sofe yahino somne'no yano ilofihwajimentisofoho. ¹⁴ A'amu yahino wonyo'njo somo yano ilofihwajonto oso toho engo mijo ayo pa'nyo sijontanjo somo meho'ni'mo'mentisofoho. Oso poyo pe'nyo yahino so'nji oso ango poyo pe'nyo sohwafe huyo'mango hontohumalofo sponjo so'nji toho hisomo meho'ni'mo'mentisofoho. Oso toho hisomo a'amu pe'nimentohofoso Anitumo simeho hi'ntnnono muyoso nihu'nahone humantokutnefoho. Osopo humayoso poyo pe'niwo'ningkofoso hufa'uyoso osohifoho. ¹⁵ Oso iyoswo songo ne'no humayo'ne somo a'amu fihwo yofe muhwonyo'njo ihwosi oso a'amu somo oso toho pi'nimomjo somo womeho'ni'mo'montono.

Ahwomo'nji hwaho'nji songofoho.

21 ¹ Ngko nohumanji uhwonimentoheho, ahwomo'nji hwaho'nji songo imo'ningkahoningki uhwonimentohefoho. Ahwomo simo'njo so'nji hwaho simo'mjo so'nji moi'wo imo'nimentisofoho. Oso hwaho songo sopo mijo ayo aneponoho. ² Oso hohosohonta ngko uhwonimentoheho anga songo Jelusalem uhwonimentohefoho. Anga songoso Anitu mta'ango hwaho songo sopo pmentisofoho. Oso anga songo hopo sopo wokoso wonyoangkafo'njoponoho. A'amu ape womantifi hotifo fofolofasyiwo'ningkohofoso pa'nyo'njoponoho. ³ Anituye epohumayo sopo nta'ni mampaho engo ole upa'nimento, Uhwonimno. Anituye anga neso a'amu'nji wo'nyoponoho. Oseso Anitu kako hofiko'nji humentanjos hofiko kakoe a'amu imo'nohumalofo. Anitu huiwo kako hofiko'nji nihu'nahone wohumamontonoho. ⁴ Anitu kako kakoe a'amufe timijos nihu'nahone wae umo'montonoho. Hwapingoso oso hohosohonta a'amu poyo mape'nifitnefoho. Tohino mumnonehoho. Oso'no humotahoso apa'no malifitnefoho. Oso yo'mayo hiso hwaho simo'mta'ango somjos moi'wonoho.

⁵ Oso hwe Anituye epohumayo sopo humaso sohwo ulimento, Sekwo uhwonimno. Ngko yo'mayo songo mti'mokumalefoho. Ose ulonto ngkimo ntimento, Kiko olo hungkuno loso mti'mojo. Olo hungkuno loso nehopeho. Oseso hwe moya'mi hofiko nje hungkuno somo simeho hi'ntnnono ufijo'manji hofikoe simeho wopingo umo'nimontonoho. Hwapingoso hungkuno loso ne umo'nimontonoho. ⁶ Ose ntonto ntimento, Ngko yo'mayo yo'mayoso moi'wo nto esojwao'maleno.

Ngko yo'mayo somo hwapingo sohwo'ni oso nje yo'mayo homo somo moi'wo nto esojwao'male hwo'nyoho. A'amu fihwo kako mijo'no mijoho pe'ningkuhwosi ngkimo ni'masoso ngko kakimo mijo songo ne'no humayo'neso ufimonnoho. Oso mijo hiso ngkinta'ni kako mpe miyonehoho. O'o, ngko kakimo siki ufimonnoho. ⁷A'amu yo'mayo hwahoponjo yahino wonyo somo monje yasyoso sohumne'no ngko kakine'no yo'mayo wopingo ulohom'nonoho. Ose ulohohm'mo ngko kakoe Anitu'ni humahoni'mo kako nje mehomi umo'nimontonoho.

⁸I oso'no a'amu ngkine'no yokumpohn'nyo malohofe'njo so'nji a'amu simeho hi'ntnnono montape'njo so'nji a'amu honingkano wonyo'njo so'nji a'amu a'amumo fonjahumentohoho so'nji a'amu a'mohufo imotofo so'nji a'amu ki'nyo'njo so'nji a'amu anitu hwasyo sohumo hwomtame yihumawo'ningkohoho so'nji a'amu hwasyo hungkuno liwo'ningkohoho sontnne'no hofiko oso toho mijo ayo pa'nyo sijiwo'ningkiso sopone'no ufitnnefoho. Oso hopo sopo toho tikayo hwsimijo akino wonyo'njo syalokunjo sopo poyo pe'nyo tiffinjoponoho. Osopo ne'no nohumantokutnnefoho.

Ango songo Jelusalemmne hungkunofoho.

⁹A'amu ahwomo mta'ango sohwo ngkimo ni'ma'mentisofoho. Oso a'amu ahwomomjo huhwo sohwo a'amu aho fehohnjo hopi'nono nom'ne mta'ni hufa'uyo sohwa solijwanyo na'nohino a'amu wonyo umokiyo'ne mokosyohumunyo somta'ango hweho. Osohwo noni'manto ntimento, kiko oyomo. Oso Hwe sekwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwoe ape wokitihwamo. Olohonta kako oso ape hisi woma'mte'no yohoho. ¹⁰Anituye Towahuno Wopingo ngkimo ifehu'mokanihumentisofoho. Oso Towahuno hiso ngkimo ifehu'mokonisyahoningki a'amu ahwomo mta'ango sohwo ngkimo hwofiki'nyo sawemo spono ipenimotasimentisofoho. Oso hopo sopo ipenimotasonto Jerusalem pone songo Anituye a'amu ne humunyo sopo Anitu mta'ango pontaningki ntihwamentisofoho. ¹¹Ango Jerusalem sopo Anitu mta'ango yokumpohn'nyo so'nji pomponaho so'nji lahumentisofoho. Oso ango wonyoangkafo hopo sopo nta'ni tipomponaho timo honingkonyo hopo hwalo'mokumentisofoho. ¹²Oso ango hopo sopo tojo sawemo inyoponoho. Hoku'yoso aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo'njoponoho. Oso hoku'yo hopo sopo a'amu ahwomo mta'ango aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwa humunnyoponoho. A'amu Isilaelife temtitofa aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyo sohwafe yofe mti'mokinyoponoho. ¹³Oso mofehi'nyo si'mofapiso sohohtanta'ni hoku'yoso hufa'u sihune'njoponoho. Mofehi'nyo ikwo'mokiso sohohtanta'ni hoku'yo hufa'u sihune'njoponoho. Angahohnta'ni hoku'yo hufa'u sihune'njo hohnta'nyoho. Hwonamonyo hohnta'ni hoku'yo hufa'u sihune'njo hohnta'nyoho. ¹⁴Oso ango

pone homo somjo tojo somjo sojo aho hufa'u sife mta'ni hufa'uyoso yokumpohn'nyo sosofitofomokosyohumayo wo'nnyo sopo a'amu (*apousel*) aho hufa'u sife mta'ni hufa'uyo Jisasiye hungkuno uyohojiku'mofiwo'ningkohoho sohwafe yofe wo'nnyoponoho.

¹⁵ Oso a'amu ahwomomjo hungkuno ntimentiso sohwo kako toke na'nohino yamofu iyo'neso nomanto oso pone so'nji hoku'yo so'nji toke so'nji yamofu imentisofoho. ¹⁶ Oso pone homo somjo sawemo so'nji tifo so'nji afa'nohinofoho. Kakoe honje so'nji afapoenohino. Nom'ne isalo'nnyo'njo'maho. O'o, afapoenohino. Kakoe sawemo engoso *tu tausen foua hantilet* (2,400) *kiloumitafoho*. ¹⁷ Oso pone homo somjo tojo somo yamofu imentisofoho. Kakoe sawemoso *wan hantilet fouti-foua* (144) *mitafoho*. Oso toke yamofu iyoso a'amu yamofu iwo'ningkohoho pa'nyofoho.

¹⁸ Oso tojoso Anitu mti'mokumentisoso sojo wonyoangkafo tipomponaho timo honingkonyo hopo hwolo'mokumentisofoho. Oso ango ne hiso na'nohino timo honingkonyo pa'nyofoho. ¹⁹⁻²⁰ Sokilojo yokumpohn'nyo sosofitofomokosyohumayo sojoso wokoso wonyoangkafo mti'mokumentisofoho. Oso sojo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyoso kengo kengo wo'nnyofoho. Sojo wonyoangkafosu fehohnjoso halojo, fehohnjo yamo'nohino, fehohnjo sontijo, fehohnjo honijwo, fehohnjo hwosimijo, nom'nihwo sontijo'nji hwosimijo'nji ulohopihn'nyofoho. A'amu nakwoe hwaho lopo oso sojo wokoso we'e'nohino ihn'nyo'neso mpe yiwo'ningkohofoso hamniyoho mikunimposo'njofoho. Oso tojomjo sojoso sojo ewafo pa'nyofoho. ²¹ Oso hoku'yo aho hopi'nono sife mta'ni hufa'uyoso kame engo wonyoangkafo sohwo hoku'yomo kijahinyofoho. Oso ango hopo sopenjo honingkanoso timo honingkonyo na'nohino pa'nyofoho.

²² Anituye ahwomomjo tajo ango engoso aneponoho. O'o, nakwoe Hwe Engo Anitu Yokumpohn'nyo Engo Hwofilo'nnyo'njo sohwo'nji nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwo'nji siko nohumanji ango homo somo uyohope-e'ne monta'iyoho. ²³ Oso ango hopo sopo mofehi'nyo'nji hamno so'nji malinyoponoho. O'o, Anituye yokumpohn'nyo pomponaho hopa lasyiwo'ningkisoponoho. Jisas sohwo kako sikiloho pa'nyo hweho. ²⁴ Oso pomponaho wonyoangkafo hopo sopo a'amu hano emoiwo'ningkohofoponoho. A'amu hwaho mokosyohumamotofo sohwafe wokoso wopingoso oso ango sopone'no motapmmenohofoho. ²⁵ Hoku'yo engoso mopijasiyo'njo ne'no nohwosompo'nawowo'ningkiso ponoho. Oso hopo sopo sikuno mamiyoponoho. ²⁶ Yo'mayo hwahoponjo wokoso wonyoangkafo oso'nji hamniyoho so'nji oso ango somo Anituye yofe ho'nomayo'ne womotoswantifeho. ²⁷ I oso'no yo'mayo wonyo a'amu honingkano wonyo'njo hungkuno hwasyo liwo'ningkohofoso hofiko nihu'no mahufitnehofo. O'o, a'amu hofikoe yofe Jisasiye iyoswo songo humayo'ne somo wo'nnyoso hofiko oso pone engo somo woswantifeho.

**Mijo songo ne'no humayo so'nji iyo songo ne'no
humayo so'ntnne hungkunofoho.**

22 ¹Oso hohosohonta ngko nohumentaningko a'amu ahwomomjo sohwo kako mijo engoso ntihwamentisofoho. Oso mijo songo ne'no humayo'ne hiso timo honingkonyomjo pomponaho pa'nyofoho. Oso mijo timoso a'amu nakwoe Wonyo'ne Poyo Pe'nimentiso sohwo'nji Anituye epohumayo somta'ni swofijwaoponto ²ango pone engo somne honingkano somo mtihupento walofoho. Honingkano yohosiyo hohnta'ni momtifamo'nyofoho. Oso honingkano homo somo yohosiyo hohnta'ni iyo songo ne'no humayo'ne loho'nnyoponoho. Oso iyo homo somjo ipisayo unto'nimonteso hamno huhwo huhwi into'niwo'ningkisofoho. Oso iyoswo inoho iyo homo somjoso hwe moya'mimo wopingo umokuwo'ningkisofoho. ³Yo'mayo Anitu ngkilaho liwo'ningkisoso mawo'nnyoponoho.

A'amu nakwoe wonyo'ne poyo pe'nimentiso sohwo'nji Anituye epohumayo so'nji wo'nnyoponoho. Oso hopaso Anituye syoho ulohofiyoso kakine'no hwomtame yuhumafitnnefoho. ⁴Hofiko Anituye simanomo uhwoningkuji Anituye yofe hofikoe yomohu'nyopo mti'mokinyofoho. ⁵Sikunoso apa'no m'mofaponehoho. Hofikoe Hwe Engo Anitu sohwo hofikoe pomponaho hweho. Oso'no hofiko kwefoho mofehi'nyoso nihu'no anefoho. Hofiko hwe engo imo'ningkuji engo lopahomo ne'no nohumantifitnnefoho.

Jisas kako nihu'no komo'no ponefoho.

⁶Ose ntonto ntimento, Olo hungkuno kilalokwe loso nehopeho. A'amu hopi'nonohino olo hungkuno losomo nupa'ningkuji simeho hi'ntnnono ufijo'manji simeho wopingo umo'nimontonoho. Hwapingoso hungkuno hiloso ne umo'nimontonoho. Hwe Engo Anitu kako kakoe hungkunoso a'amumo uyiwo'ningkiso so'no hofiko a'amumo lutihwawo'ningkohofofoho. Anitu kako a'amu ahwomomjo sohwo kiko Jounimo yo'mayo imo'none so'no kitihwayo'ne uhwatimasofoho. Oseso kiko Anituye syoho ulohofiyo somo utihwaho. Ose ntimentisofoho. ⁷Sekwo upa'nimno. Jisas ole nalimento, Ngko sekumo komo'no wose'ma'monnoho. Yo'mayo imo'none so'no hungkuno olo iyoswo lomo wojo somo a'amu tifi iningkaweso'manji wopingofoho. Ose nalimentisofoho.

⁸Ngko Joun'ni olo hungkuno losomo nupa'nonji yo'mayo tifi imo'none somo uhwonimentohefoho. Ngko yo'mayoso nuhwonosojwaofonji oso a'amu ahwomomjo yo'mayo ntihwamentiso sohwoe sifiki'nyo'mo hwomtame wehumamonji yahoningko ⁹ntimento, Kiko ngkine'no hwomtame enihumahotoho. Kiko jije a'amu'nji a'amu Anituye

hungkuno Toho Wojo limotofo sohwanji olo hungkuno lomo tifi iningkawowo'ningkohoho so'nji nakwo hinjoho'nwo Anituye syoho ulohofiyo hwona'nyoho. Oso'no kiko Anitu kakine'nohini hwomtame fihumaho. ¹⁰Ose ntonto ntimento, Kiko olo hungkuno yo'mayo imo'none lo'no mti'mokohinoso kiko hiyaso mokosyohumahotoho. O'o, yo'mayo loso Anitu kako we'enepe kako hungkuno lososo moi'wo umo'nimontonoho. ¹¹A'amu honingkano wonyo iwo'ningkiso sohwo kako honingkano wonyo somo ne'no wamjimmontonoho. Hwapingoso honingkano iwolo'mokinyo'ne mofehn'nyoso awonoho. A'amu honingkano pisakino'njo iwo'ningkiso sohwo kako oso honingkano pisakino'njososo ne'no wamjimi'montonoho. A'amu kako honingkano wopingomo nto'no iningkawowo'ningkiso sohwo kako honingkano nto'nohino somo ne'no wamjimi'montonoho. A'amu honingkano wonyo ane'njo sohwo kako honingkano wonyo ane'njo ne'no wamjimi'montonoho. Ose ntimentisofoho. Hwapingoso Jisas kako asomo pone so'no honingkano iwolo'mokiyone mofehn'nyoso awonoho.

¹²Jisas apa'no ntimento, Kiko olo hungkuno loso a'amumo uso. Upa'nimno. Ngko we'enepe wapmmonnoho. Oseso ngko nopm'mo a'amu hopi'nonohino sofe yo'mayo yahino wonyo so'nji wopingo so'nji yano ulofiyo'ne wapmmonnoho. ¹³Ngko yo'mayoso emayo sohwo'ni moi'wo nto esojwao'maleno. Ngko yo'mayo somo hwapingo sohwo'ni oso nje yo'mayo homo somo moi'wo nto esojwao'male hwo'nyoho.

¹⁴A'amu hofikoe honingkano wonyo ho'nao'mentohoho somo ngko hofikimo hwapife songo ulohohm'me'no hofiko simonyo engo uyantifeho. Osopo hofiko nohumafikuji iyo ipisayo songo ne'no humayo'neso woningkuwantifeho. Oso pone songo Jelusalem sopenjo hoku'yo somo suyoso hofiko hoponoho. ¹⁵A'amu siwojo pa'nyoso a'amu peefo'nji ki'nyo'nji yiwo'ningkohofoso a'amu a'mohufo yahino'njososo a'amu nom'ni hwamo fonjasiyo yahino'njososo a'amu hwasyo anitu sohwo yofe ho'nomawo'ningkohofoso a'amu hwasyo hungkuno liwo'ningkohoho so'nji a'amu hwasyo hungkuno so'no hi umo'nyo so'nji hofiko Anituye ango somo nihu'no mahufitnefoho. ¹⁶Ose ntonto ntimento, Ngko Jisasi'ni nje a'amu nje yofe ho'nomayo'ne uhu'mokuwo'ningkohoho soku nje hungkuno lomo upa'nifitne so'no nje a'amu ahwomomjo sohomo sekuye pone'no lih wajimalefoho. Ngko hwe engo Ntefitiye hwapingo sohwo'ni kakoe Imu hwo'nyoho. Yo'mayo hungkuno Anitu Ntefitimo uyimentisoso ngko ne imokumontohefoho. Ngko Imingo'nji Hntokwaliyo I'mu sohwo imingo'nji liwo'ningkiso sohwo pa'nyo hwo'nyoho. Ose ntimentisofoho.

¹⁷Anituye Towahuno Wopingo sohwo'nji a'amu Jisasimo simeho hi'ntnnono uyiwon'ningkohoho kakoe ape pa'nyo so'nji Jisasimo ole ulalokwofo, Oyomo. A'amu kakoe hungkuno lomo upa'noso sohwo kako oyomo ulono. A'amu kako mijo'no umo'ningkuhwoso'no kako

wapono. A'amu kako mijo wanimo lihwosi kako nopihwosi mijo songo ne'no humayo'neso wanono. Mijo hiso mpe miyonehoho. O'o, Anitu uyimontonoho.

¹⁸Olo hungkuno loso ngko yokumpohn'nyo waselimonne'no yohono. Olo hungkuno yo'mayo imo'none lo'no iyoswo lomjoso upo'nalokwofo soku, a'amu fihwo olo hungkuno loso'nji nom'ne hungkuno kengo mta'angoso ufisyipo'masoso yo'mayo tango olo iyoswo lomo wojoso Anitu kako nomihu'mokuhwosi oso a'amu sohumo uyonefoho. ¹⁹U a'amu fihwo kako olo iyoswo lomjo hungkuno fehohnjo wae yaofoso sohumo Anitu kako kakimo wae yaofonefoho. Oso hwe huhwo sohwo kako iyo songo ne'no humayo'ne somjo ipisayoso manonehoho. Oso Anituye pone songo Jelusalem iyoswo lohwo naliso hopo sopo mohumanehwono.

²⁰Jisas kako olo hungkunolo nalimentiso sohwo ole nelalofi, Ou nehopeho. We'enepe ngko komo'no wapmmonnoho. Jisas ose nelalofoho.

Ou Hwe Engo Jisas, ngko Joun sohwo'ni ole kilalokweno. Kiko komo'no fipe. Ose kilalokweno.

²¹Nakwoe Hwe Engo Jisasiye hitohoso sekwo hopi'nonohino kunonji waweno. Joun kako ose limentisofoho. Olo hungkuno loso osohopeho.